

MN: “Azərbaycan Ordusunun bölmələri Qırmızı Bazar istiqamətində atəş açmayıb”

6

Dini abidələrin

təmir və bərpası dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərindəndir

3

№ 004 (6445) 11 yanvar
2022-ci il. Qiyməti 60 qəpik

Hulusi Akar:

“İki dövlət, bir millət” olaraq daim Azərbaycanın yanındaıyq

2

Fatih Terim

“Qalatasaray”dan getdi...

YAP Veteranlar Şurasının

təşkilatçılığı ilə “Zəfərə aparan yol: Böyük siyasətin möhtəşəm qalibiyyəti” mövzusunda konfrans keçirilib

4

Mətbuatımızın 31 illik “Səs”i -

TARİXİ YAZAN QƏZET

8

16

Qalatasaray” baş məşqçisi Fatih Terimlə yollarını ayırır. Dünən İstanbul klubunun prezidenti Burak Elmas və idarə heyətinin iştirak etdiyi iclasda Terimlə bağlı qərar verilib. İstanbul klubu “imperator”la yolların...

“SƏS” qəzeti qətiyyətli və şərəfli yol keçmiş mətbuat məktəbidir

5

“SƏS” Media Qrupun rəhbəri, Əməkdar jurnalist Bəhruz Quliyevin yap.org.az-a müsahibəsi:

“Ölkədə COVID-19 əleyhinə vaksinasiyanın effektivliyi artıb”

10

Yeni növ koronavirus (COVID-19) pandemiyası dövründə İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzi (İSIM) tərəfindən əhalinin...

“Azərbaycanla Koreya arasında əlaqələr möhkəm təməllər üzərində qurulub”

Prezident İlham Əliyev Koreya Respublikasının Azərbaycanda yeni təyin olunmuş səfirinin etimadnaməsini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 10-da Koreya Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Li İn-Yonqun etimadnaməsini qəbul edib. Sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev səfir ilə söhbət etdi.

Prezident İlham Əliyev ölkəmiz arasında əlaqələrin möhkəm təməllər üzərində qurulduğunu bildirərək, müstəqillik illərində münasibətlərimizin çox uğurla inkişaf etdiyini vurğuladı. Dövlətimizin başçısı Azərbaycanla Koreya Respublikası arasında uzun illər müxtəlif sahələrdə fəal əməkdaşlığın həyata keçirildiyini bildirdi, siyasi əlaqələrin inkişafından məmnunluğunu ifadə etdi. Bu baxımdan Koreyanın yüksək səviyyəli rəsmilərinin Azərbaycana səfərlərinin münasibətlərimizin inkişafına töhfə verdiyini bildirdi. Prezident İlham Əliyev iqtisadi sahədə əməkdaşlığa toxunaraq, Koreyanın bir çox şirkətinin ölkəmizdə müxtəlif sahələrdə, o cümlədən infrastruktur və inşaat layihələrində uğurla iştirak etdiklərini vurğuladı. Dövlətimizin başçısı birgə investisiya sahələrinin, ixrac-idxal əməliyyatlarının artırılmasının, insanlar arasında təmasların genişləndirilməsinin əhəmiyyətinə toxundu. Prezident İlham Əliyev əlaqələrimizin bundan sonra da inkişaf edəcəyinə əminliyini ifadə etdi.

Səfir Li İn-Yonq son 30 il ərzində Azərbaycan Respublikası ilə Koreya Respublikası arasında əlaqələrin inkişaf etdiyini vurğulayaraq, iqtisadi əməkdaşlığın və insanlar arasında əlaqələrin ölkələrimizin potensialına uyğun olaraq daha da möhkəmləndirilməsinin vacibliyini bildirdi və səfir fəaliyyəti dövründə bu istiqamətdə söyləyərək əsərgəməyəcəyini qeyd etdi.

Görüşdə Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərində həyata keçirilən bərpa və yenidənqurma işlərində Koreya şirkətlərinin mümkün iştirakı ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı.

“Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi dövründə həmişə beynəlxalq hüququn aliliyini rəhbər tutub”

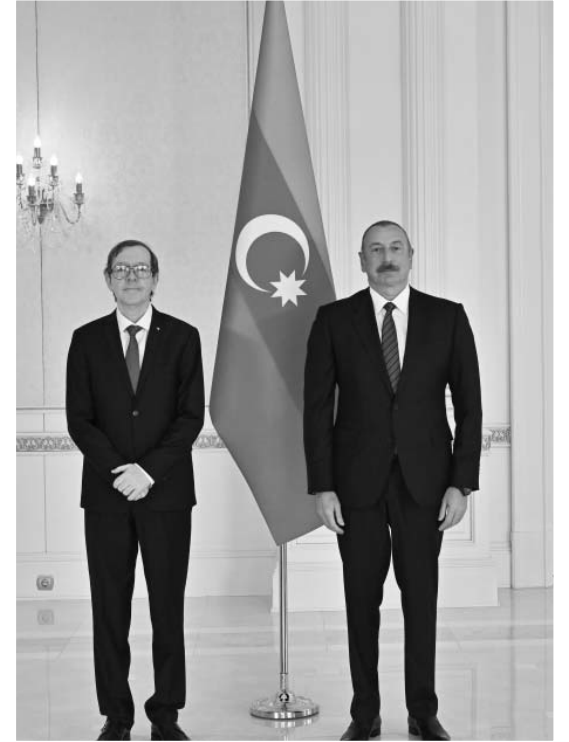
Prezident İlham Əliyev Əlcəzairin Azərbaycanda yeni təyin olunmuş səfirinin etimadnaməsini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 10-da Əlcəzair Xalq Demokratik Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Abdelouahab Osmanın etimadnaməsini qəbul edib. Sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev səfir ilə söhbət etdi.

Dövlətimizin başçısı ölkələrimiz arasında əlaqələrin yaxşı səviyyədə olduğunu qeyd edərək, beynəlxalq təşkilatlar, o cümlədən BMT, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Qoşulmama Hərəkatı çərçivəsində fəal əməkdaşlığın həyata keçirildiyini vurğuladı. Prezident İlham Əliyev iqtisadi sahədə əlaqələrə toxunaraq, bu müstəvidə də fəaliyyətin intensivləşdirilməsinin və ticarət dövrüyünün artırılması imkanlarının artırılmasının zəruriliyini bildirdi. Dövlətimizin başçısı, həmçinin insanlar arasında fəal təmasların təşviqinin ikitərəfli münasibətlərin inkişafı baxımından önəmini qeyd etdi. Prezident İlham Əliyev Abdelouahab Osmanın səfirliyi dövründə ölkələrimiz arasında ikitərəfli əlaqələrin uğurla inkişaf edəcəyinə əminliyini ifadə etdi.

Dövlətimizin başçısı vurğuladı ki, Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi dövründə həmişə beynəlxalq hüququn aliliyini və Qoşulmama Hərəkatının təməlini təşkil edən Bandunq prinsiplərini rəhbər tutmuşdur.

Prezident İlham Əliyev 30 ilə yaxın müddətdə Azərbaycan ərazilərinin işğal altında qalmasına və Ermənistanın bu ərazilərdə törətdiyi dağıntılara, Azərbaycanın mədəni irsinə qarşı vandalizm əməllərinə toxunaraq regional əməkdaşlığı nəzərdə tutan postmünaqişə dövrünə aid sülh gündəliyinin həyata keçirildiyini bildirdi.

Səfir Abdelouahab Osman Əlcəzair Prezidenti Abdelmacid Tebbunun salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırdı.

Prezident İlham Əliyev salamlara görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Əlcəzair dövlətinin başçısına çatdırmağı xahiş etdi.

Abdelouahab Osman Əlcəzairin BMT Nizamnaməsinin prinsipləri və məqsədlərinə, o cümlədən ölkələrin milli suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə hörmət etməyə və daxili işlərə müdaxilə etməməyə tam sadiq olduğunu qeyd etdi. Səfir ikitərəfli münasibətlərin daha da inkişaf etdirilməsi üçün söyləyərək əsərgəməyəcəyini bildirdi. Səfir Abdelouahab Osman Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sədrliyini yüksək qiymətləndirdiyini vurğuladı.

Hulusi Akar: “İki dövlət, bir millət” olaraq daim Azərbaycanın yanındaydıq

Azərbaycan bizim can qardaşımızdır. “İki dövlət, bir millət” olaraq daim Azərbaycanın yanındaydıq. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri Türkiyənin milli müdafiə naziri Hulusi Akar jurnalistlərə açıqlamasında söyləyib.

Ölkəsinin məqsədinin bütün Qafqazda davamlı sülh və sabitliyə töhfə vermək olduğunu bildiren H.Akar deyib: “Bizim arzu və ümidimiz Azərbaycan və Türkiyə prezidentlərinin birlikdə Ermənistana uzatdığı sülh əlinin başa düşülməsi, tutulmasıdır. Bu fürsətdən istifadə edilməlidir. Söhbət yalnız Azərbaycan və Ermənistandan getmir, bütün bölgəni sabitlik adasına çevirməkdən gedir”.

H.Akar vurğulayıb ki, Azərbaycanla hərbi sahədə fəaliyyət davam edir. Atəşkəsə nəzarət üçün ötən il yanvarın 30-dan etibarən Rusiya ilə birlikdə ortaq

mərkəzin yaradıldığını xatırladan nazir deyib: “Orada atəşkəsin pozulması halları nəzarətdə saxlanılıb. Vəziyyətə nikbin baxırıq. Atəşkəs pozuntuları getdikcə azalır, sabitlik daha əhatəli olur. Ümid edirik ki, qarşıdakı günlərdə daha stabil vəziyyət yaranacaq. Buradakı məsələlərdə Türkiyə-

Rusiya əməkdaşlığının uğurlu olacağına, atəşkəsin əldə ediləcəyinə inanırıq, bunun davamlılığına öz töhfəmizi veririk”.

Nazir, həmçinin Türkiyə hərbiçilərinin azərbaycanlı həmkarları ilə birgə mina və əldəqayırma partlayıcı maddələrin təmizlənməsinə çalışdıklarını qeyd edib.

Misirin “Əl Diplomasi” portalı Ermənistanın atəşkəs rejimini pozmasından yazıb

Misirin “Əl Diplomasi” portalı Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələrinin yanvarın 8-də atəşkəs rejimini pozması barədə Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin məlumatını yayıb.

AZƏRTAC-a istinadla yayımlanan xəbərdə qeyd olunub ki, Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri Basarkeçər rayonunun Yuxarı Şorca yaşayış məntəqəsi istiqamətindən “AQS” və iriçaplı silahlardan istifadə etməklə Azərbaycan Ordusunun Kəlbəcər rayonu ərazisində yerləşən mövqelərini atəşə tutub.

Xəbərdə diqqətə çatdırılıb ki, Azərbaycan Ordusu bölmələrinin cavab tədbirləri nəticəsində qarşı tərəf susdurulub. Şəxsi heyət və texnika sarıdan itki yoxdur. Hazırda həmin istiqamətdə vəziyyət sabitdir, əməliyyat şəraiti Azərbaycan Ordusunun nəzarəti altındadır.

Dini abidələrin

təmir və bərpası dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərindəndir

"XANIM FATİMEYİ ZƏHRA" MƏSCİDİNİN MÜASİR KOMPLEKSİNİN İSTİFADƏYƏ VERİLMƏSİNDƏN DÜNYA MƏTBUATI YAZIR

Dözümlülük, tolerantlıq məkanı olan Azərbaycanda bu istiqamətdə reallaşan layihələr dünya dövlətlərinin diqqətindən kənarda qalmır. Bu günlərdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Birinci Xanım Mehriban Əliyevanın Bakının Suraxanı rayonunun Yeni Günəşli qəsəbəsində "Xanım Fatimeyi Zəhra" məscidinin yeni binasında yaradılan

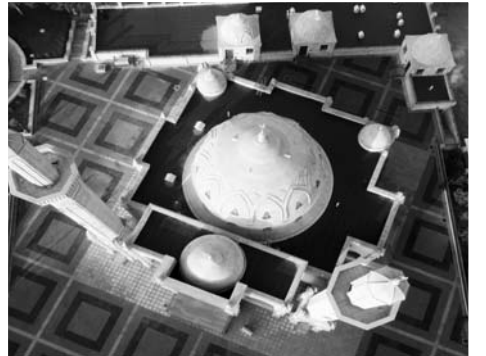

Dünya xalqları arasında özünəməxsus yeri olan Azərbaycan bəşəri ideyaları, adət-ənənələri, maddi və mənəvi xəzinəsi ilə zəngin irsə sahibdir. Azərbaycanın qədim, rəngarəng mənəvi dəyərləri, mədəni irsi dünyaya töhfəsini verir. Bu sahəyə dövlət qayğısının artması dəyərlərimizi dünyada tanıtmış sahəsində əhəmiyyətli rol oynayır. Azərbaycan dövlət müstəqilliyi əldə etdikdən sonra xalqımızın dini-mədəni irsinin qorunub saxlanması və inkişaf etdirilməsi, din və vicdan azadlığının təmin olunması, dövlət-din münasibətlərini tənzimləyən qanunvericiliyin müasir dövrün tələblərinə uyğun təkmilləşdirilməsi, dini abidələrin, məscidlərin, ibadət evlərinin təmir və bərpa olunması dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərindən birini təşkil edib. Azərbaycan xalqının milli-mənəvi və dini dəyərlərinə böyük ehtiramla yanaşan Ümummilli Lider Heydər Əliyev müstəqilliyin ilk illərində sovet dövründə fəaliyyəti dayandırılmış və yararsız vəziyyətə düşmüş məscidlərin bərpası və yenidən qurulmasına xüsusi önəm verib. Belə ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1994-cü ildə imzaladığı Sərəncama əsasən, dağıdılmış tarixi Bibiheybət məscid-ziyaretgah kompleksi yenidən tikilərək 1998-ci ildə istifadəyə verildi. Beləliklə, davamlı olaraq bu istiqamətdə tədbirlər reallaşdı. Əsas Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş dini məbədlərin bərpası və təmiri, eləcə də yenidən tikilməsi Prezident İlham Əliyev tərəfindən daha genişmiqyaslı şəkildə davam etdirildi. Əlbəttə ki, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın bu istiqamətdə verdiyi töhfələr də əhəmiyyət kəsb edir. Təzəpir məscidi, İçərişəhər Cümə və Həzrət Məhəmməd məscidləri, Əjdər-

bəy məscidi, dünyanın ən qədim məscidlərindən biri olan, 743-cü ildə inşa edilmiş Şamaxı Cümə məscidi yenidən qurulub. Gəncə İmamzadə kompleksi və onlarla digər dini abidə və məscid dövlət tərəfindən əsaslı şəkildə təmir və bərpa edilib. Xüsusi olaraq vurğulayaq ki, paytaxtımızda Heydər Məscidi kimi Cənubi Qafqazın ən böyük və müasir məscidi tikilib. Heydər Əliyev Fondu tərəfindən "Tolerantlığın ünvanı" - Azərbaycan layihəsi çərçivəsində ölkənin müxtəlif yerlərində çoxsaylı məscid və ibadət evləri bərpa edilib. Xristian dini abidələri, alban kilsələri, o cümlədən Nic qəsəbəsindəki kilsə, Kiş kilsəsi təmir edilib.

şəraitlə tanış olması Əlcəzairin "Əl Hərir" portalında yer alıb. Portalda bununla bağlı olaraq xəbər verilib və fotosəkillər yayımlanıb. Əlbəttə ki, "Xanım Fatimeyi Zəhra" məscidinin müasir kompleksinin istifadəyə verilməsi İslam mədəniyyəti ilə bağlı tarixi-memarlıq abidələrinə, müqəddəs dini ibadət və inanc yerlərinin təmiri və bərpasına dövlətimiz tərəfindən ayrılan diqqətin bariz nümunəsidir. Xəbərdə məscidin qəzalı vəziyyətdə olan əvvəlki ikimərtəbəli binasında dindarların ibadəti üçün heç bir şəraitin olmadığı diqqətə çəkilir. Məsciddə eyni vaxtda maksimum 500-550 nəfər ibadət edə bilirdi. Bu

gün Yeni Günəşlidə daha müasir və geniş məscid kompleksinin olması məsciddə, eyni zamanda, 1800 nəfərin ibadət etməsinə imkan verəcək. Portal ərəbdilli oxucuların diqqətinə onu da çatdırıb ki, yeni məscid kompleksində kişilərin və qadınların ibadəti üçün bütün zəruri şərait yaradılıb. Kompleksin inşası zamanı Abşeron məscidlərinin memarlıq üslubuna uyğun elementlərdən istifadə olunub.

Bu gün ölkəmizdə bütün dini abidələr dövlət tərəfindən qorunur, bərpa edilir, eləcə də bir çoxları yenidən tikilir. Dövlətimiz tərəfindən tarixi-mədəni irsin, eləcə də dini ziyarətgahların, maddi-mədəniyyət abidələrinin bərpası və mühafizəsi daim diqqət mərkəzində saxlanılır və bu siyasət işğaldan azad olmuş torpaqlarımızda da uğurla davam etdirilir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Yanvarın 10-da Yeni Azərbaycan Partiyası Veteranlar Şurasının təşkilatçılığı ilə Bakı Ali Neft Məktəbində "Zəfərə aparan yol: Böyük siyasətin möhtəşəm qalibiyyəti" mövzusunda konfrans keçirilib.

Konfransı giriş sözü ilə açan YAP İdarə Heyətinin üzvü, Bakı Ali Neft Məktəbinin rektoru Elmar Qasimov Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizin ötən illər ərzində böyük uğurlar qazandığını diqqətə çatdırıb. Onun sözlərinə görə, uğurların zirvəsində Qarabağ Zəfəri dayanır. Hazırda isə işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə quruculuq işləri həyata keçirilir.

Çıxış edən YAP Veteranlar Şurasının sədri Arif Rəhimzadə isə bildirib ki, hazırda Azərbaycan inkişafının ən möhtəşəm dövrünü yaşayır. O qeyd edib ki, Müzəffər Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmiz qazandığı Qarabağ Zəfəri nəticəsində özünün güclü və qüdrətli dövlət olduğunu bütün dünyaya nümayiş etdirdi. YAP Veteranlar Şurasının sədri deyib ki, müha-

YAP Veteranlar Şurasının təşkilatçılığı ilə "Zəfərə aparan yol: Böyük siyasətin möhtəşəm qalibiyyəti" mövzusunda konfrans keçirilib

dent İlham Əliyevin liderliyi ilə Azərbaycan regionda fəal siyasət həyata keçirir, dünyada nüfuzlu dövlət kimi tanınır: "Məhz uğurlu siyasətin nəticəsidir ki, Azərbaycan Cənubi Qafqaz regionunun lider dövlətinə çevrilib. Həmçinin, ölkəmiz regionda transmilli, global layihələrin təşəbbüskarı və iştirakçısıdır".

Məruzəçi vurğulayıb ki, ötən dövrdə ölkəmiz bir çox mötəbər beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi edib: "Bu isə Azərbaycanın dünyada artan nüfuzundan xəbər verir. Kosmik ailənin üzvünə çevrilən Azərbaycan nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlarla sıx əməkdaşlıq edir. Ölkəmiz BMT, Qoşulmama Hərəkatı, Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində global təşəbbüslərin müəllifidir. Eləcə də, ölkəmizdə milli-mənəvi dəyərlər daim qorunur, multikultural ənənələr diqqətdə saxlanılır".

M.Mərdanovun sözlərinə görə, məhz Prezident İlham Əliyevin qətiyyət və iradəsinin nəticəsidir ki, bütün dünya ölkəmizin regionda yaratdığı realıqları qəbul edir: "Bütövlükdə, Prezidentimiz cənab İlham Əliyev xalqımız üçün ən ağırlı məsələ olan Qaraba-

ləri doktoru Misir Mərdanov konfransda məruzə ilə çıxış edib. M.Mərdanov Azərbaycanın müasir tarixində baş verən hadisələrdən bəhs edərək tarixi məqamları konfrans iştirakçılarının diqqətinə çatdırıb. Onun sözlərinə görə, 1993-cü ildə ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı, 2003-cü ildə cənab İlham Əliyevin hakimiyyətə gəlməsi və 2020-ci ildə qazanan Zəfərimiz müasir dövrün ta-

ribənin başa çatmasından sonra erməni işğalından azad edilmiş ərazilərdə bərpa və quruculuq işlərinin aparılması dövlətimizin qarşısında dayanan başlıca vəzifələrindəndir. Onun sözlərinə görə, bölgədə iqtisadiyyatın dirçəldilməsi ümumilikdə ölkəmizin inkişafına və insanlarımızın rifah halının daha da yaxşılaşdırılmasına öz töhfəsini verəcək.

Sonra YAP Veteranlar Şurasının üzvü, AMEA-nın Riyaziyyat və Mexanika İnstitutunun direktoru, fizika-riyaziyyat elm-

rixi və əlamətdar hadisələridir. Çünki bu üç hadisə Azərbaycan xalqının tarixində önəmli rol oynayır.

Dövlətçilik tariximizdən, müəyyən xarici dairələrin xalqımıza qarşı planlarından və ulu öndər Heydər Əliyevin xilaskarlıq missiyasından bəhs edən məruzəçi qeyd edib ki, Ulu Öndərin əsasını qoyduğu inkişaf strategiyası onun layiqli davamçısı, Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. M.Mərdanov deyib ki, Prezi-

ğin işğalına son qoydu. Qarabağ Zəfəri tariximizin ən şanlı səhifələrindən biridir. Hazırda isə bizim qarşımızda dayanan ən mühüm vəzifə Böyük Qayıdışın təmin olunmasıdır. Cənab Prezidentin rəhbərliyi ilə bu istiqamətdə fəal iş gedir. Bu işlərin nəticəsində işğaldan azad olunmuş ərazilərimizin iqtisadi potensialı bərpa olunacaq, əhəlinin qayıdışı təmin ediləcək".

Daha sonra tədbir diskussiyaya şəraitində davam edib, konfrans iştirakçılarının sualları cavablandırılıb.

“SƏS” qəzeti

qətiyyətli və şərəfli yol keçmiş mətbuat məktəbidir

- Bəhruz müəllim, "SƏS" qəzetinin ilk sayının çapdan çıxmasının 31-ci ildönümünü təmam olur. Qəzetin fəaliyyətə başlaması, necə dəyərlər, keçdiyi enişli-yoxuşlu, keşməkeşli yolları, tarixi barədə hansı fikirlərinizi bölüşərdiniz?

- Çox doğru qeyd etdiniz ki, "SƏS" qəzeti fəaliyyətinin 31 illik dövründə keşməkeşli, elə də asan görünməyən yolları keçib. Lakin mən onu da qeyd etmək istədim ki, keçilən bu yol həm də özündə qətiyyətlik prinsiplərini əxz etdirən şərəfli bir yoldur ki, onun təməlində müstəqil mətbuatımızın sarsılmaz əqidə məktəbi dayanmaqdadır. Beləliklə, qeyd etmək olar ki, "SƏS" qəzeti yalnız özünə düşən tarixi missiyaları yerinə yetirən mətbu orqanı deyil, bu qəzet eyni zamanda, bir mətbuat məktəbidir. Məhz Azərbaycanın müstəqillik tarixi ilə yaşadılan "SƏS" qəzeti bütün fəaliyyəti dövründə xalqın sözünü deyən sevimli mətbuat orqanına çevrilməyi bacarıb və daim Azərbaycan dövlətçiliyinin, ulu öndər Heydər Əliyev ideyalarının yaşadılmasına, inkişafına, tərəqqisinə çalışıb, bu gün də çalışmaqdadır. Əlbəttə ki, belə bir tarixi əhəmiyyətli və qətiyyətli yolu keçmək heç də hər mətbuata nəsis olmur. Biz fəxr edirik ki, belə bir yolu keçmək, belə bir aşırımları aşmaq, qət etmək bizlərə nəsis olub və bu arada fürsətdən istifadə edərək, mən və redaksiya heyətimiz bizi növbəti - 31-ci ildönümümüzün münasibəti ilə bağlı təbrik edən hər kəsə öz dərin minnətdarlığımızı bildiririk.

- "SƏS"-in yaranması zərurəti necə baş verdi və 31 il əvvəl cərəyan edən hadisələr fonunda qəzetin fəaliyyətə başlamasında yaqın ki, çətinliklər, keşilməsi mümkün görünməyən sədlər, baryerlər də mövcud idi...

- Təbii ki, həmin dövrlər çox mürəkkəb bir dövrə, siyasi-ictimai hadisələrə söykənirdi. Qəzetimizin fəaliyyətə başlaması tarixinə diqqət yetirsəniz görürsünüz ki, o vaxt hələ müstəqillik aktı qəbul olunmamışdı və ölkənin ilk müstəqil mətbu orqanı olaraq kifayət qədər sədlər, baryerlər mövcud idi. Ona görə də dəqiq tarixləri diqqətinizə çatdırmaq və xatırlatmaq istərdim.

"SƏS" ictimai-siyasi qəzeti 1990-cı ilin noyabrında "Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı olaraq qeydiyyatdan keçib, 1991-ci il yanvarın 11-də dərc olunmağa başlayıb. Fəaliyyətə başladığı vaxtdan həftədə 2 dəfə 8 səhifə həcmində və 5-10 min arası tirajla dərc olunan qəzet Ağabəy Əsgərovun baş redaktorluğu ilə nəşr edilib.

1992-ci ildən başlayaraq qəzetimizin tirajı 15 mindən yuxarı olub, 1993-cü ildə isə tirajımız 25 minə qədər çatıb. O dövrlərin ictimai-siyasi hadisələri fonunda qəzetə tələbat daha da artıb və tiraj sayı hətəta zaman-zaman 35 minə də çatıb. Bu, kifayət qədər böyük rəqəmdir və eyni za-

"SƏS" Media Qrupun rəhbəri, Əməkdar jurnalist Bəhruz Quliyevin yap.org.az-a müsahibəsi:

manda, xalqın marağını əks etdirirdi. Təsəvvürünüzə gətirirəm ki, həmin vaxtlarda elektron media demək olar ki, yox idi, həmçinin qəzetlərin çap mexanizmi də indikindən qat-qat fərqli idi ki, böyük tirajların dərc edilərək oxucu auditoriyalarına çatdırılması böyük zəhmət, ağır iş tələb edirdi. Bu gün biz xoşbəxtik ki, qəzetimiz həmin ağırlıqlara sinə gərərək bu gün müasir mətbuat sıralarında öz sözünü deməkdə davam edir.

Siyasi tərəfinə gəldikdə isə qeyd edim ki, 1992-ci ildən başlayaraq, "SƏS" qəzeti hakim Yeni Azərbaycan Partiyasının təşkilatlanmasında baza rolunu oynayıb, xalqla Ulu Öndər arasında olan sevgini, dəstək və vəhdət faktorunu biri-birinə çatdırıb, partiya yarandıqdan sonra isə onun əsas mətbu rəpuru qismində fəaliyyətini davam etdirib, YAP-ın bəyanatlarını, yığıncaqlarını və sair tədbirlərini öz səhifələrində geniş işıqlandırır. 1994-cü ildən başlayaraq 16 səhifə həcmində çap olunmaqla yanaşı, qəzetimiz 1998-ci ildən etibarən gündəlik işıq üzünə görməyə başlayıb. Bütün dövrlərdə "SƏS"-in səhifələrində tanınmış ictimai-siyasi xadimlərin, nüfuzlu elm adamlarının, mədəniyyət nümayəndələrinin, ziyalılarımızın məqalələri dərc olunub.

Digər tərəfdən, "SƏS"-in danılmaz həqiqət payı budur ki, qəzet yarandığı gündən ulu öndər Heydər Əliyevin müdafiəçisi rolunda çıxış edib. Onun Naxçıvandakı çətin, ağır və yorulmaz fəaliyyətini ölkə ictimaiyyətinə çatdırıb. Qəzetimiz 1991-93-cü illər saylarında ulu öndər Heydər Əliyevin müsahibələrini və Onun haqqında məqalələri, həmçinin, ölkə parlamentindəki çıxışlarını oxucularına təqdim edib. Həmçinin, Ulu Öndərin xarici mətbuata verdiyi müsahibələri tərcümə edilərək, ölkə ictimaiyyətinə çatdırılıb. Bütün bu realiaqlar isə əlbəttə ki, asan başa gəlməyib. Belə ki, qəzet fəaliyyətə başladığı dövrdə dövlətçilik uğrunda çox böyük, hətəta orada çalışan jurnalistlərin həyatına təhlükə yara da biləcək qədər işlər gördü. Xüsusilə, AXC-Müsavat hakimiyyəti illərində qəzetimizə qarşı davamlı basqılar, hücumlar baş qaldırırdı, orada çalışan redaksiya heyətinə təhdidlər yağdırılırdı. Hətəta bir neçə dəfə qəzetin redaksiyasına silahlı hücumlar, sui-qəsdlər təşkil olunmuş, jurnalistlərə xəsarətlər yetirilmişdi. Ancaq bütün bunlara baxmayaraq, nəşr öz fəaliyyətini dayandırmadı, əksinə öz fəaliyyətini daha əzmkarlıqla, daha qətiyyətlə davam etdirdi, heç bir təhdiddən, hücumlardan çəkinmədiyini, istənilən anda mübarizə apardığı ideologiyaya görə sinə gərməyini, buna gücünün çatdığını sübuta yetirirdi. Məhz

həmin zamanlardan sərtliklərə, təqib və təzyiqlərə, ona meydan oxuyanların gözlərinin içinə dik baxan "SƏS"-in adına xalq arasında polad iradəli, qətiyyətli, mübariz qəzet ifadəsi əlavə edildi.

1992-ci il oktyabrın 16-da ölkənin 91 nəfər tanınmış ziyalısının Heydər Əliyevə müraciəti və oktyabrın 24-də Ulu Öndərin həmin müraciətə cavabı da məhz "SƏS" qəzetində dərc olunub. Halbuki, bir sıra mətbu orqanlar həmin tarixi müraciəti dərc etməkdən çəkinirdilər. O da əbəsdəyil ki, Ümummilli Lider hakimiyyətə gəldikdən sonra "SƏS" qəzetini doğma qəzet adlandırır və xüsusilə vurğulayıb ki, "SƏS" qəzeti tarixə düşmüş bir qəzetdir: "SƏS" qəzeti mənim üçün çox əziz və artıq Partiyamızın tarixində möhtəbər yer tutmuş bir qəzetdir. Bu qəzet qorxmada zıyalıların mənə müraciətini və mənim cavabımı dərc edib... İndi də durmadan modernləşir yaxşılaşır, arzum budur ki, daha da modernləşsin, yaxşılaşsın..." Bu gün "SƏS"-in gündəlik buraxılışlarında Ulu Öndərimizin tarixi kəlamları QR kod vasitəsilə videogörüntülü olaraq yaşamaqda, yaşadılmaqdadır.

Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin Prezident seçilməsindən və YAP-ın hakimiyyətə gəlişindən sonra qəzet ölkənin ictimai-siyasi həyatında daha böyük rol oynamağa başlayıb. Həmçinin, dövlətin, Prezidentin və partiyanın fəaliyyəti haqda xəbərlərin, dünyada və ölkədə yaşanan proseslərin ictimaiyyətə çatdırılması missiyasını davam etdirib. Müstəqil Azərbaycanın ilk qəzetlərindən biri olan "SƏS" qəzeti hazırda da eyni kursu davam etdirir və ölkə mətbuatında özünün xüsusi yeri ilə seçilir. Qəzet dövlət və xalq arasında münasibətlərin daha da yaxınlaşması, cəmiyyətin maarifləndirilməsi üçün, mütəmadi olaraq, media-layihələr həyata keçirir. Əla-mətdar tarixi günlərdə qəzetin xüsusi buraxılışları, multimedia diskləri və digər əlavələri buraxılır. Hazırda qəzetimiz gündəlik 5 min tirajla nəşr olunur, redaksiya heyətimiz isə 40 nəfərə yaxındır. Onların əksəriyyəti gənc nəslin nümayəndələridir ki, jurnalist peşəsinə məhz buradan qədəm qoyurlar, "SƏS"-in ocağının istisində qızınırlar, buranı özlərinə ikinci ev kimi görürlər.

Eyni zamanda, ölkənin bir sıra bölgələrində müxbir postlarımız da davamlı şəkildə fəaliyyət göstərməkdədirlər.

- Bəhruz müəllim, qeyd etdiyiniz kimi, "SƏS" Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasında mənəvi baza rolunu

oynayıb, hakim partiyanın ilk rəpuru kimi fəaliyyət göstərüb. Bəs müasir zamanda təbliğat işləri necə qurulur?

- Sözsüz ki, "SƏS" qəzetinin keçdiyi tarixi yol, onun fəaliyyətini bütün hallarda Yeni Azərbaycan Partiyasının fəaliyyətindən ayrı təsəvvür etmək mümkün deyil. O cümlədən, partiyanın fəaliyyətinin təbliğində və işıqlandırılmasında qəzetimizin özünəməxsus rolu mövcuddur. "SƏS" bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri cənab İlham Əliyevin siyasi xəttini, fəaliyyətini çox fəal, qətiyyətli şəkildə müdafiə edir, YAP-ın bütün seçki və siyasi kampaniyalarında fəallıq göstərir. Bu da öz ədalətli mövqeyində dönməz olan "SƏS"-in ictimai-siyasi qəzet kimi nüfuzunu, populyarlığını daha da artırır və qəzetin artan oxucu auditoriyasını bir qədər də genişləndirir.

Son dövrlərin ictimai-siyasi proseslərində, eləcə də qloballaşan dünyada baş verən hadisələri işıqlandırılmasında fərqliliyi ilə seçilən "SƏS" qəzeti 44 günlük Vətən müharibəsində dəyərdim ki, ən fəal mətbu orqan olaraq seçildi. İstər analitik yazıları, istər cəbhədə baş verən hadisələrin operativ çatdırılması, istərsə də yerli və xarici politoloq və siyasi xadimlərin mövqelərinin işıqlandırılmasında, xüsusilə milli ideya, vətənpərvərlik mövzularının təbliğində qəzetimiz var qüvvəsini ortaya qoydu. Əsasən, düşmənlə aparılan informasiya müharibəsində biz fəaliyyətimizi bilavasitə Müzəffər Ali Baş Komandan, xalqın, Ordusunun qalib Sərkərdəsi İlham Əliyev cənablarının fikir və konsepsiyaları, tezisləri kontekstində qurduq, cəbhədə əldə edilən zəfərimiz üçün bütün gücümüzü çalışdıq. Bu, ilk növbədə bizlərin jurnalistlik missiyamızla yanaşı, həm də vətəndaşlıq borcumuz, məsuliyyətimiz idi.

Digər tərəfdən, dünyanı bürüyən koronavirus pandemiyasında ölkə rəhbərliyinin çevik, önleyici və operativ tədbirlərinin işıqlandırılması, vətəndaşların sağlamlıqlarının qorunması, mühafizəsi istiqamətində görülən işlər, habelə bu sahədə aparılan sosial siyasətin insanlara informativ qaydada çatdırılması funksiyasını da özünə götürən "SƏS" qəzeti bu gün də həmin fəaliyyətini uğurla davam etdirməkdədir.

- Bütövlükdə Azərbaycan mətbuatının fəaliyyəti, eləcə də, dövlət-media siyasəti arasındakı körpünün hansı perspektivlərə yol açdığı barədə nə deyə bilərsiniz?

- Sualınıza görə minnətdaram. Belə ki, bu sual daim mətbuat adamlarının diqqətindədir və ilk növbədə, demokratik, müstəqil ölkənin mətbuatında dövlət-media münasibətlərinin davamlılığı, mövcud körpü dayaqlarının əsaslı şəkildə möhkəmləndirilməsi öz aktuallığını qoruyub saxlayır. Əbəsdəyil ki, media dördüncü hakimiyyət statusuna malikdir və bu statusa malik olmağın özündə bir məsuliyyət hissi vardır.

Digər tərəfdən, tarixi köklərə malik olan Azərbaycan mətbuatı bu gün də öz ənənələrini qoruyub-saxlamaqla yanaşı, çağdaş dövrümüzə qədər müxtəlif siyasi-ictimai proseslər mərhələsindən keçib və hazırda dünyanın informasiya məkanında özünəməxsus özəllikləri ilə seçilməkdədir. Məhz bugünkü Azərbaycan mətbuatının əsaslı inkişafı üçün dövlət bir çox böyük layihələr reallaşdırıb.

Ardı Səh. 6

“SƏS” qəzeti

qətiyyətli və şərəfli yol keçmiş mətbuat məktəbidir

Əvvəli Səh. 5

Yola saldıığımız hər bir ildə bizlər - media adamları olaraq müstəqillik tariximizdə apardığımız fəaliyyətimizi bir daha təhlil edir, müasir dünyanın çağırışlarına cavab verən daha müfəssəl mətbuatın fəaliyyət istiqamətində çalışmaq qərarını verir, uğurlarımızla kifayətlənmirik. Lakin bütün bunları reallaşdırmaq üçün əlbəttə ki, dövlətin dəstəyi hər zaman ön planda dayanır və dövlət də mətbuata göstərdiyi dəstəyini əsla əsirməmiş. Qəzet və saytların, digər KİV strukturlarının müstəqil fəaliyyətləri üçün, onların bazalarının möhkəmləndirilməsi yönündə çoxsaylı layihələr, qərarlar verilir. Əlbəttə, biz burada Medianın İnkişafı Agentliyinin də fəaliyyətini vurğulamalı, xüsusilə bu qurumun yenilənmiş qaydada iş prinsipinin verdiyi səmərələri də qeyd etməliyik. Bildiyimiz kimi, cənab Prezident İlham Əliyevin apardığı genişmiqyaslı islahatlar konsepsiyası sayəsində ölkəmizdə digər sahələrlə yanaşı, mətbuat sahəsində də mühüm islahatlara start verildi və bu baxımdan, yenidən strukturlaşma sayəsində dövlət-media münasibətlərinə yeni nəfəs verildi və bütün bunlar artıq əməli qaydada öz bəhrələrini verməkdədir.

Xüsusilə qeyd etmək istəyirəm ki, ölkə başçısı İlham Əliyev cənablarının jurnalistlərin əsl dostu olması faktoru Onun mediaya göstərdiyi diqqət və qayğısından qaynaqlanır. Mətbuat günü və s. mühüm günlərdə ölkəmizin inkişafında, təbliğatında yorulmadan çalışan hər bir mətbuat təmsilçisi dövlət mükafatları ilə qiymətləndirilir, habelə bu qiymətləndirmələr digər jurnalistlərin də fəaliyyətlərinin artırılmasına, əzmlə çalışmalarına geniş şərait yaradır. Həmçinin, jurnalistlərin mənzil-məişət, sosial həyatlarının təmin olunması da bu xüsusdandır, yəni dövlətin onlara verdiyi qiymətin tərkib hissəsidir. Məhz möhkəm əsaslara söykənən bu körpü yaxın gələcəkdə daha nəhəng perspektivli imkanlara yol açır, jurnalistlərin əmək fəaliyyətlərinə əhəmiyyətli təkanlarını verir. Əlbəttə, biz jurnalistlər peşəimizlə yanaşı, həm də vətəndaşlıq məsuliyyətimizi öz üzərimizdə daim hiss edirik və dövlətçiliyimizin inkişafında, möhkəmləndirilməsində çətin və şərəfli missiyamızı həyata keçirməkdəyik.

- Bəhrüz müəllim, yeri gəlmişkən "SƏS" qəzetində davamlı və artıq ənənəvi xarakter alan yeniliklər və layihələr barədə fikirləriniz maraqlı olardı...

- Sırr deyil ki, XXI əsr mətbuatı çox tələbkar oxucu kütləsinə ünvanlanmış, müasir texnologiyalara yiyələnmiş və ciddi rəqabət mühitində fəaliyyət göstərən sektora çevrilib. Qəzetin kollektivi yaradıcılıq prinsipləri və təşkilati-texniki meyarlar baxımından müasir dövrün tələbləri ilə ayaqlaşmaq sahəsində yüksək peşəkarlıq, böyük təşəbbüskarlıq nümayiş etdirir. Bu gün "SƏS" qəzetini internet şəbəkəsi vasitəsilə hər an bütün dünyada izləmək və oxumaq mümkündür. Qəzetin müasir informasiya texnologiyalarını mənimsəmək sahəsində göstərdiyi səylər, şübhəsiz ki, təqdirəlayiqdir. Hazırda bununla bağlı "SƏS"-in fəaliyyətində böyük tərəqqi, müsbət irəliləyiş müşahidə olunur.

Hər il bir hesabat olduğu kimi, 31 illik hesabat dövrünə qısa nəzər saldıqda görürük ki, əlimizdə olan bütün imkanlardan maksimum qaydada yararlanmağımızla, fəaliyyətimizin əhatə dairəsini daha da genişləndirmişik. Cəmiyyətdə baş verən müxtəlif vacib məsələlərin və hadisələrin "Deyirmi masalar" vasitəsilə ictimai müzakirəyə çıxarılması, həmçinin regionlarda görülən işlər və problemlərlə bağlı geniş müzakirələrin təşkili də qəzetin fərqli yeniliklərindəndir. "SƏS"-in intellektual potensialından istifadə edərək müxtəlif dövrlərdə ulu öndər Heydər Əliyevin, Onun layiqli davamçısı İlham Əliyevin, birinci xanım Mehriban Əliyevanın siyasi və dövlətçilik fəaliyyəti ilə bağlı film və multimedia diskləri hazırlanıb və geniş ictimaiyyətə təqdim edilmişdir. Yeni Azərbaycan Partiyasının ildönümlərində və siyasi hadisələr dövründə, həmçinin 44 günlük Zəfər salnaməsinin işıqlandırılması yönündə müxtəlif sənədli filmlər və analitik yazılarla "SƏS" qəzeti ictimaiyyətə öz töhfəsini vermişdir.

Artıq 2008-ci ildən qəzetin maddi və intellektual bazasında yaradılmış, müasir informasiya siyasətinə uyğunlaşan, üç dildə "SƏS" İnformasiya Agentliyi (sia.az) fəaliyyət göstərir ki, qısa zamanda bu agentlik öz maraqlı, obyektiv informasiyaları ilə təkə ölkə oxucularının deyil, həm də xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların müstəqil izlədikləri bir internet resursu çevrilib.

Qəzetin onlayn (PDF) variantı və internet saytı (sesqazeti.az) fəaliyyət göstərir və xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar da sayt vasitəsilə qəzeti izləmək imkanına malik olurlar. Artıq 2020-ci ilin ortalarından başlayaraq qəzetimiz Quarkod (QR) vasitəsi ilə də Azərbaycanın müasir mətbuatında bir yeniliyə imza atdı. Azərbaycanda ilk dəfə olaraq video-qəzet formatında nəşrə başladı və qəzet üzərindən müxtəlif xəbərləri video-görüntü vasitəsi ilə izləmək mümkündür. Müasir informasiya texnologiyalarının imkanları bizim bu işi həyata keçirməyimizə təkan verdi.

Yola saldıığımız 2021-ci ilin payızından başlayaraq "SƏS" qəzeti öz tarixi ənənələrini qorumaqla rəngli formatda və fərqli dizaynı, loqosu ilə oxucu auditoriyasının görüşünə gəldi. Qəzetimizin manşetindən başlayaraq digər bütün səhifələrinə qədər çap edilən informasiyalar, analitik yazılar, müsahibə və açıqlamalar, ayrıca sosial, siyasi, iqtisadi xarakterli rubrikalar, köşə yazıları və s. onların hər biri yüksək dizayn üslubunu təqdim edir və bu yeniliklərimiz dəyərli oxucularımız tərəfindən yüksək qiymətləndirilir.

Həmçinin, qəzet, sayt, internet televiziya fonunda eyniadlı böyük media qrupuna çevrilən "SƏS"-in sosial şəbəkələrə çıxışı imkanları kifayət qədər genişdir və ölkə daxilində və xaricində on minlərlə izləyiciləri var ki, YouTube, Facebook və s. şəbəkələrdə canlı yayımlarımızı, xəbər bülletenlərimizi izləyənlərin də sayı durmadan artır. Qeyd edim ki, qəzetimizin 31 illik yaşı ilə yanaşı "SƏS" İnternet Televiziya (sestv.az) da 11 yaşı tamam olur. Belə ki, "SƏS" Media Qrupunun tərkibində 2011-ci ildə yaranan televiziya tezliklə öz ətrafında çox böyük izləyici auditoriyası toplayıb. Bu yeniliklərin hər biri isə bilavasitə tarixi "SƏS" qəzetinin qlot-

bal dünyanın çağırışlarına qoşulmasının göstəricisidir. Bax, bütün bu həqiqətlər bizlər üçün böyük şərəf, tükənməz fərhə hissələri olmaqla yanaşı, həmçinin mövcud fəaliyyətimizin də stimullaşdırıcısıdır.

Şübhə yoxdur ki, "SƏS"-in kollektivi yeni informasiya texnologiyalarını mənimsəmək sahəsində və Azərbaycan mətbuatının inkişafı yolunda növbəti həlli vacib çoxsaylı vəzifələrin öhdəsindən də bacarıqla gəlməyi qarşıya məqsəd kimi qoyub. Çünki "SƏS"-in 11 il öncə keçirilən 20 illik yubileyində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev bizə təbrik məktubunda öz tarixi kəlamları ilə məsuliyyətimizi daha da artırıb. Təbrik məktubunda ölkə başçısı vurğulayıb: "Azərbaycanın ilk müstəqil mətbuat orqanlarından olan "SƏS" qəzetinin kollektivini fəaliyyətə başlamağı 20 illik yubileyi münasibətilə təbrik edirəm. İlk nömrəsi gərgin ictimai-siyasi proseslərin cərəyan etdiyi mürəkkəb dövrdə, 1991-ci ilin yanvarında işıq üzü görmüş "SƏS" qəzeti qısa zamanda əsl müstəqil və demokratik mətbuat nümunəsinə çevrilmişdir. Cəmiyyətdə siyasi plüralizmə böyük ehtiyac duyulduğu həmin illərdə, qəzet müxtəlif ictimai-siyasi dairələrin, sağlam düşüncəli vətənpərvər ziyalıların tribunasına çevrilmiş, vətəndaşları narahat edən məsələləri, dövrün aktual problemlərini cəsarətlə ictimai müzakirəyə çıxarmış, müxtəlif yönü təqib və təzyiqlərə baxmayaraq öz mübariz mövqeyindən geri çəkilməmişdir".

Prezidentimiz təbrik məktubunda qeyd edib ki, müstəqillik illərində Azərbaycanda demokratik dəyişikliklərlə yanaşı, söz və məlumat azadlığı da inkişaf edib, kütlə-

vi informasiya vasitələrinin sərbəst fəaliyyəti üçün geniş imkanlar yaranıb. "Yeni şəraitdə Azərbaycanın digər mətbuat orqanları arasında özünəməxsus dəst-xətti və mövqeyi ilə seçilən "SƏS" qəzeti də iş prinsiplərini zamanın tələblərinə uyğun quraraq, cəmiyyət həyatının bütün sahələrini, ictimai maraq kəsb edən aktual mövzuları həmişə diqqət mərkəzində saxlamış, milli dövlətçilik ənənələrinin əsl təbliğatçısı olmuş, öz oxucu auditoriyasının informasiya ehtiyacını ödəməyə çalışmışdır. Ümummilli Lider Heydər Əliyev mətbuatda plüralizmin formalaşmasına və inkişafına mühüm töhfə vermiş "SƏS" qəzetinin fəaliyyətini və cəmiyyət qarşısında xidmətlərini daim yüksək qiymətləndirmişdir", - deyər tarixi təbrikdə vurğulanmışdı.

Ölkə Prezidenti fəaliyyət göstərdiyi bütün dövrlərdə öz amallarına sadiq qalmış "SƏS" qəzetinin kollektivinin bundan sonra da həqiqət qarçısı olacağına, ictimai maraqların, milli-dövlətçilik mənafələrinin qorunmasında yüksək peşəkarlıq və prinsiplilik göstərərək, xalqımızın mütərəqqi mətbuat ənənələrini layiqincə davam etdirəcəyinə inandığını vurğulayaraq, öz təbriklərini qəzet kollektivinə çatdırıb. Əlbəttə ki, ictimaiyyət və qurur doğuran məqamdır ki, Prezidenti İlham Əliyev ölkə mətbuatı tarixində ilk olaraq, məhz müstəqil media orqanına xüsusi təbrik ünvanlayıb, qəzetimizin qocaman işçilərini müxtəlif fəxri adlara layiq görüb və mükafatlandırılıb.

- Bəhrüz müəllim, biz də tarixi "SƏS" qəzetini, Sizi və kollektivinizi 31-ci yaş günü ilə bağlı səmimi qalbdən təbrik edir, "SƏS"-inizin daim zirvələrdən gəlməsini arzulayır və əlbəttə ki, sizlərdən yenidən qarşıladığımız 2022-ci ildə yeni-yeni layihələrinizi, uğurlarınızı maraqla gözləyirik...

- Çox sağ olun, diqqətinizə və maraqlı suallarınıza görə minnətdaram.

MN: "Azərbaycan Ordusunun bölmələri Qırmızı Bazar istiqamətində atəş açmayıb"

Azərbaycan Ordusunun bölmələri tərəfindən Qırmızı Bazar istiqamətində guya atəş açılması və nəticədə avtomobilin yanması barədə erməni sosial şəbəkə istifadəçilərinin yaydıqları məlumat yalandır. Bu barədə AZƏRTAC-a Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

"Bildirik ki, bölmələrimiz tərəfindən həmin istiqamətdə atəş açılmayıb. Azərbaycan Ordusu mülki əhalini və obyektləri atəşə tutmayıb. Hazırda bu istiqamətdə sakitlikdir. Qarşı tərəfin bu kimi növbəti təxribat xarakterli məlumatının heç bir real əsası yoxdur", - deyər Müdafiə Nazirliyinin məlumatında qeyd olunub.

Əlcəzairin "Əl Hərir" portalında Şuşa haqqında məqalə yayımlanıb

Əlcəzairin "Əl Hərir" portalında Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşa şəhəri haqqında məqalə yayımlanıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, jurnalist Əli Zülfüqaroğlunun müəllifi olduğu "Şuşa Qarabağın azadlığının rəmzidir" sərlövhəli yazıda azərbaycanlı jurnalistlərin işğaldan azad olunmuş Şuşa şəhərinə səfəri ilə bağlı təəssüratlar yer alıb. Müəllif qeyd edib ki, 30 il əvvəl Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən bu qədim Azərbaycan şəhərinin zəbt edilməsi hər bir vətəndaşın ürəyində sızlayan bir yara olub və Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin 2020-ci il noyabrın 8-də mədəniyyət paytaxtımızın işğaldan azad olunmasını bəyan etməsi insanlara xoşbəxtlik bəxş edib.

Fotoşəkillərlə birlikdə ərəbdilli oxuculara təqdim olunmuş məqalədə jurnalistlərin Cıdır düzü, Molla Pənah Vəqifin məqbərəsi, Prezident İlham Əliyevin tapşırığı ilə Heydər Əliyev Fondu tərəfindən bərpa olunmuş Gövhər Ağə məscidi, Şuşa qalası ilə bağlı təəssüratları yer alıb, həmçinin ermənilərin İslam mədəniyyəti abidələrini dağıtmasından bəhs edilib.

Sentyabrın 27-də faşist Ermənistanın növbəti təxribatından və onların bütün cəbhə boyu yaşayış məntəqələrimizi artilleriya qurğularından atəşə tutmasından dərhal sonra şanlı ordumuzun əks hücumu nəticəsində düz 30 illik həsrətə 44 gün ərzində dür ki, ölkə Prezidentimizin, Ali Baş Komandanımızın "Dəmir yumruq" siyasəti ilə Güclü Azərbaycan Ordusunun rəşadətli əsgər və zabitlərinin qəhrəmanlığı ilə Qələbə zəfərinə nail olmaq xalq-iqidar-ordu birliyinin, xalqın, ordunun öz Liderinə inamının qələbəsidir. Çünki Ali Baş Komandanın apardığı diplomatik siyasəti düzgün siyasətdir, ölkə Prezidentimizin uğurlu siyasəti haqq işidir! Və Ordumuzun uğurları hər bir azərbaycanlıda sevinc və sonsuz qürur hissi yaşadır. Dövlət başçımızın dediyi kimi Qarabağ bizim doğma dedə-baba torpağımızdır, bütün dünya Dağlıq Qarabağı Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi kimi tanıyır və bu gün bizim mübarizəmiz haqq mübarizəsidir.

Ermənistan işğalçısıdır, Azərbaycan isə tarixi ədalətin bərpası uğrunda mübarizə aparır

Bu gün bu fərq Milli Ordumuzda da görünməkdədir. Çünki Milli Ordumuz təcavüz-kardan fərqli olaraq, beynəlxalq normalara əməl edir, mülki əhalini atəşə tutmur. Bu gün Vətən müharibəsi gətirdiyi bir zamanda, işğalçı Ermənistan gücləri tükəndiyi halda öz faşist niyyətlərini mülki əhaliyə atəş açmaqda göstərdiyi bir məqamda Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev Xankəndinin erməni sakinlərinə müraciət ünvanlayaraq bildirmişdir ki, bizim hədəfimiz yalnız işğalçı ordu və onun döyüşçüləridir və Azərbaycan ordusu heç vaxt mülki əhaliyə (düşmənin tərəfdə olsa da) və onun infrastrukturlarına atəş açmayacaq. Mülki əhalinin narahat olmasına heç bir əsas yoxdur. Halbuki bunun tam əksi olaraq, təcavüzkar ölkə, dinc əhalinin yaşayış yerlərini, infrastrukturunu ağır artilleriya atəşinə tutur və bu, birinci dəfə deyil, Xocalı soyqırımı, Tovuz hadisələrində, bu günlərdə də Ermənistanın əsas hədəfi bizim yaşayış məntəqələrimizdir. Bunun nəticəsində bu günlərdə mülki əhali arasında xeyli yaralanan və həlak olan vətəndaşlarımız olub. Naftalanda bütövlükdə bir ailənin üzvləri, o cümlədən iki məktəbli bu təcavüzün qurbanı oldu. Bu gün bütün dünyaya daim günahsız qurban kimi qələmə verən ermənilər bir tərəfdən ikili siyasətlərini nümayiş etdirdikləri də bir daha faşist niyyətli olduqlarını göstər-məkdədirlər.

Bu gün ölkədə xalq-ordu birliyi ən yüksək səviyyədədir

Belə bir çətin durumda bu gün ölkədə xalq-ordu birliyi ən yüksək səviyyədədir. Bütün yaralı əsgər və zabitlərimiz bir arzu ilə yaşayırlar ki, tezliklə sağalıb yenə də döyüş bölgələrinə getsinlər, Vətən uğrunda haqlı savaşı davam etdirdinlər. Bu eyni zamanda Azərbaycan əsgərinin əhval-ruhiyyəsinin ən yüksək səviyyədə olmasının göstəricisidir. Bu gün döyüş meydanında əldə olunmuş üstünlük, azad edilmiş yaşayış məntəqələrimiz, strateji yüksəkliklər bir daha onu göstərir ki, Azərbaycan əsgəri, Azərbaycan zabiti öz vətəndaşlıq borcunu şərəflə və ləyaqətlə yerinə yetirir.

Ölkə Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Mərkəzi Hərbi Klinik Hospitalda müalicə olunan yaralı hərbiçilərlə görüşü zamanı döv-

lət başçısı bildirdi: "Mənə verilən məlumata görə, bizim bütün yaralı əsgər və zabitlərimiz bir arzu ilə yaşayırlar ki, tezliklə sağalıb yenə də döyüş bölgələrinə getsinlər, Vətən uğrunda haqlı savaşı davam etdirdinlər. Bizim işimiz haqq işidir, biz öz torpağımızda vuruşuruq, Vətən uğrunda vuruşuruq. Bizim davamız ədalətli davadır və əminəm ki, bu münaqişədə biz istədiyimizə nail olacağıq, haqq-ədalət öz yerini tapacaq və Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa edəcək. Uzun illər ərzində məcburi köçkün kimi yaşayan soydaşlarımız da öz doğma dedə-baba torpaqlarına qayıdacaqlar"

Bax, budur xalq-iqtidar-ordu birliyi. Yaralı əsgərlərimizə şəfa diləyən Prezident İlham Əliyev deyib: "Gənclər üçün siz nümunə olmalısınız, örnek olmalısınız. Azərbaycan xalqı qəhrəman xalqdır ki, sizin kimi övladlar yetişdirib. Mən fürsətdən istifadə edib, sizin və bu gün bütün digər yaralı hərbiçilərimizin, eyni zamanda, şəhid olmuş hərbiçilərimizin valideynləri qarşısında baş əyirəm. Onlara öz adımdan, Azərbaycan xalqı adından təşəkkürümü bildirirəm. Qəhrəman övladlar yetişdiriblər. Əminəm ki, onlar və bütün Azərbaycan xalqı sizinlə qürur duyur. Biz zəfər çalacağıq, Qarabağ bizimdir, Qarabağ Azərbaycandır!"

Bəli, bu gün yenilməz Azərbaycan Ordusu Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında tarixi Zəfərə imza atıb. Əlbəttə ki, bunun fonunda an-

ti-Azərbaycan dairələrin və onun əhatəsinə çevrilmiş sapı özümüzədən olan baltaların Azərbaycan Ordusunu hədəfə almaları gözlənilən idi. Çünki həmin qüvvələr Azərbaycan Ordusunun qalib gəlməsini həzm edə bilmirlər. Ancaq həmin qüvvələr başa düşə bilmirlər ki, necə oldu ki, ordu bu qədər güclənərək torpaqları işğaldan azad etmək kimi bir vəzifəni şərəf və ləyaqətlə yerinə yetirdi?! Çünki ölkənin güclü siyasi Lideri, onun formalaşdırdığı, günü-gündən güclənən Ordusu var. 2020-ci ilin noyabrın 8-də Şuşanı işğaldan azad edən, Şanlı qələbəyə imza atan Azərbaycan Ordusu bu il daha da güclənib və qarşıdakı illərdə də güclənməyə davam edəcək. Azərbaycanın hərbi büdcəsi də bu il olduğu kimi daha da artacaq. Həmçinin 2021-ci ildə Ordu üçün yeni silahlar, müxtəlif hərbi texnikalar alınıb. Bütün bu uğurlar xalq-iqtidar-ordu birliyinin möhkəm

olmasının göstəricisidir. Xalqımız görür ki, Azərbaycan Ordusu xalqı üçün ən müqəddəs missiyanı həyata keçirib. Ona görə də bu gün xalq-hakimiyyət, xalq-ordu birliyi hökm sürür.

Bir sözlə, Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevlə xalqın birliyi özünü Vətən Müharibəsində göstərdi. Bu əzəmət qarşısında Azərbaycana qarşı olan heç bir qüvvə tab gətirə bilmədi. 1989-cu

ildəki güc, birlik, həmrəylik Azərbaycan dövlət müstəqilliyini, 2020-ci ildəki milli birlik isə süveren respublikanın ərazi bütövlüyünü bərpa etdi. Bəli, bu birliyin təcəssümü qalibiyyətdir və Azərbaycan Prezidentinin siyasəti qalib gəldi!

RƏFİQƏ KAMALQIZI

Vətən müharibəsi

Ordumuzun və xalqımızın əyilməz iradəsini göstərdi!

Mətbuatımızın 31 illik "Səs"-i - TARİXİ YAZAN QƏZET

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

**"Səs" qəzeti həmişə böyük və
qüdrətli Azərbaycanın səsi olacaq**

Yanvarın 11-də Azərbaycan mətbuatının tarixində xüsusi yeri olan "Səs" qəzetinin 31 yaşı tamam olur. Hələ Sovet dövründən fəaliyyətə başlayan "Səs" qəzetinin yaranma zərurəti və keçdiyi yola necə xarakterizə etmək olar? Ötən 31 ildə qəzet öz fəaliyyətini necə qurub, cəmiyyətdə hansı imici qazanıb? Yazıda bu məsələlərə aydınlıq gətirməyə çalışacağıq.

"Səs" qəzeti xalqımız üçün çətin sınaqların başladığı bir dövrdə ərsəyə gəldi. O dövrdə res-

tunun 6-cı mərtəbəsində yerləşirdi.

Həmin dövrdə hakimiyyətdə olan qaragüruh qüvvələrin siyasi sifarişi əsasında respublikanın bir sıra mətbu orqanlarında Heydər Əliyevə qarşı iftira və qaraxaxma

gə görürdülər. Həmin dövrdə xalqımız və dövlətçiliyimiz qarşısında öz tarixi məsuliyyətini dərk edən qəzetimizin qurucuları belə bir məsuliyyətli və həlledici mərhələdə Heydər Əliyev ideyalarını ictimai rəyə çatdırmaq missiyasını

*Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə
"Fikir, söz və məlumat azadlığının, plüralizmin inkişaf etdirilməsi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.*

Təsədüfi deyildi ki, 1992-ci ilin oktyabrında 91 nəfərdən ibarət ölkə ziyalıları həmin vaxt Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri olan Heydər Əliyevə "Səs" qəzeti vasitəsilə müraciət etdilər. O isə, bu müraciətə biganə qalmadı, öz cavab məktubunda Azərbaycan dövlətinin xilas yolunu, inkişaf strategiyasını açıqladı. Bu cavab da məhz "Səs" qəzetində dərc olundu.

publikada ictimai-siyasi vəziyyət olduqca gərgin idi, ölkəmiz Ermənistanın işğal və soyqırım təcavüzünə məruz qalmışdı, yüzminlərlə qaçqın-köçkün öz doğma torpaqlarından didərgin düşmüşdü. Respublikada ağır sosial-iqtisadi problemlər hökm sürürdü. Fövqə-

ladə vəziyyət elan edilmiş, mətbuata güclü senzura var idi. Belə bir ağır dövrdə müstəqil qəzetin fəaliyyətə başlaması çox çətin və cəsarət tələb edən bir iş idi. Lakin qəzetin yaradıcıları bu işin altına girdilər.

Beləliklə, "Səs" ictimai-siyasi qəzeti 1990-ci ilin noyabrında "Əlincə" Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı olaraq qeydiyyatdan keçdi, 1991-ci yanvarın 11-dən dərc olunmağa başladı. Qəzetin ilk redaksiyası AMEA-nın Fizika İnsti-

Ümumilli lider hakimiyyətə gəldikdən sonra bütün kütləvi informasiya vasitələri kimi "Səs" qəzeti də öz fəaliyyətini normal şəkildə davam etdirir və həm ölkə rəhbərinin, həm də YAP-ın fəaliyyəti haqda cəmiyyəti məlumatlandırmaq missiyasını davam etdirdi. Məhz buna görə ümumilli lider YAP-ın 10 illik yubileyindəki çıxışında "Səs"-i Azərbaycanın tarixinə düşmüş bir qəzet kimi xarakterizə etmiş və demişdi:

"Səs" qəzeti mənim üçün çox əziz qəzetdir. Mən bu qəzetin xidmətlərini xüsusi qiymətləndirirəm. O zaman ki, mən Naxçıvanda işləyirdim və Bakıda bəzi dairələrdə Naxçıvana qarşı ədalətsiz hərəkətlər olurdu. "Səs" qəzeti cəsarətlə çox ağıllı şəkildə məqalələr yazır, öz fikirlərini deyirdi. İctimaiyyətdə düzgün fikir formalaşmasına səy göstərirdi. Bu qəzetə qarşı təzyiqlər olurdu, lakin qəzet öz ideyaları uğrunda mübarizə aparmağı bacarırdı. "Səs" qəzetinin YAP-ın yaranmasında, cəmiyyətin maarifləndirilməsində məlumatlandırılmasında çox böyük rolu olub. "Səs" qəzeti tarixə düşmüş bir qəzetdir".

kampaniyası aparılırdı.

Qəzetimiz həmin dövrdə mövcud olan hakimiyyətə qarşı müxalif mövqedə idi və haqlı olaraq bu mətbu orqanın qurucuları bütün Azərbaycan vətəndaşları kimi xalqımızın gələcək taleyini böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyevlə bir-

öz üzərinə götürdülər.

Qəzet 1991-93-cü illərdə Heydər Əliyevin müsahibələrini və onun haqqında məqalələri, həmçinin ölkə parlamentindəki çıxışlarını, həmçinin, xarici mətbuata verdiyi müsahibələri tərcümə edərək ölkə ictimaiyyətinə çatdırırdı.

"Səs" qəzeti, əslində, Yeni Azərbaycan Partiyasının baza rolunu oynayır və partiya yarandıqdan sonra onun əsas mətbu rəhbəri kimi fəaliyyətini davam etdirir. Partiyanın bəyanatlarını, yığıncaqlarını və sair tədbirlərini öz səhifələrində geniş işıqlandırır.

"Səs" qəzeti haqda danışarkən bu qəzetin yaranmasında və yaşamasında böyük zəhməti olan fədakar insanların adını çəkmək doğru olmazdı.

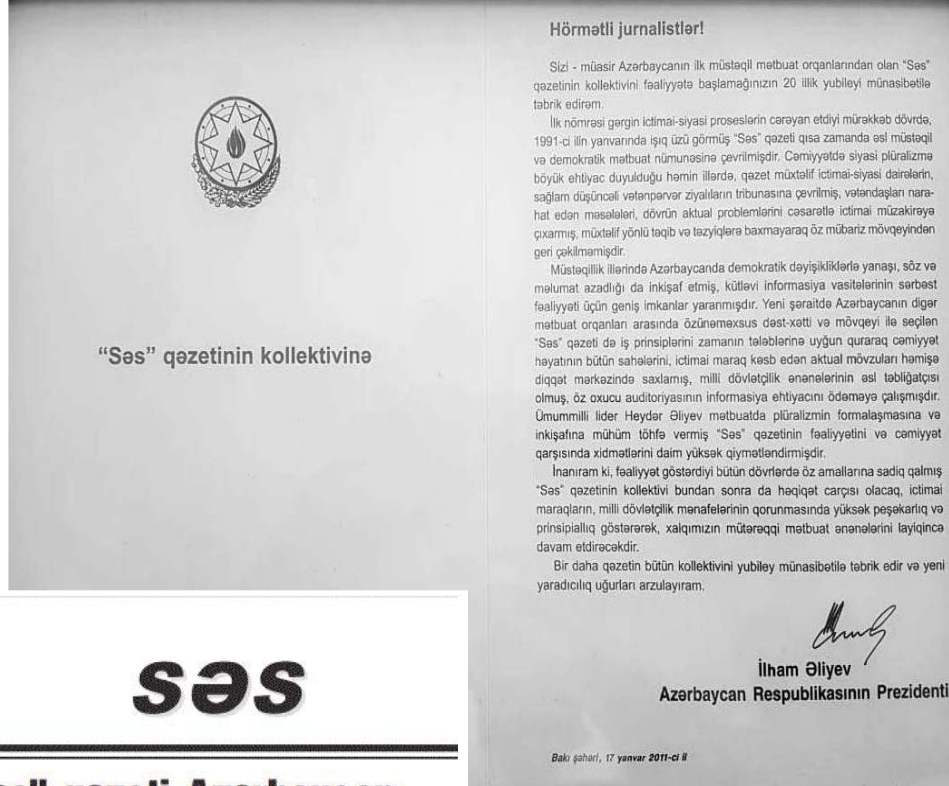
Qəzetimizin ilk baş redaktoru şair Eldar Baxış, baş redaktor müavini yazıçı Səfər Alişarlı olub.

1992-ci ilin martından baş redaktoru Teyfur Çələbi, baş redaktor müavini Böyükkişi Heydərlil olub.

1992-ci ilin iyulundan baş redaktoru Ağabəy Əsgərov, baş redaktor müavini Səyyad Aran olub.

2005-ci ildən indiyədək baş redaktoru Bəhruz Quliyev, baş redaktor müavinləri isə Valeh Məhərrəmli və Fətulla Hüseynovdur.

1991-ci ildən etibarən qəzetin səhifələrində tanınmış şəxslərin məqalələri dərc olunurdu. Onlardan bəzilərinin adlarını qeyd

borcları donduruldu, həmkarlarımız müxtəlif mükafatlarla təltif olundular. Məhz bunun nəticəsidir ki, hər ilin yekununda ulu öndər Heydər Əliyev KİV tərəfindən "Mətbuatın dostu" adına layiq görülürdü.

Heydər Əliyevin siyasi kursu bu gün onun varisi tərəfindən layiqincə davam etdirilir. Həminəyə məlumdur ki, Prezident İlham Əliyev bu gün mətbuatın inkişafı üçün lazımi addımlar atır, tapşırıqlar və sərəncamlar verir.

Medianın inkişafı Agentliyi (MEDİA) vasitəsilə ölkə mətbuatının inkişafına, müasir tələblərə uyğunlaşdırılmasına çalışılır. Agentliyin KİV-lərə verdiyi maliyyə yardımları, qrantlar, həyata keçirdiyi layihələr mətbuatımızın inkişafına təkan verir. Jurnalistlər arasında keçirilən müsabiqələrdə hər il onlarla həmkarımız maliyyə mükafatı qazanır.

Prezident İlham Əliyev də ümumilli liderin yolunu davam etdirərək, mətbuatın inki-

BƏHRUZ QULİYEV: "Səs" qəzeti Azərbaycan mətbuatına bir çox önəmli ənənələr gətirib

- Bəhruz müəllim, "Səs" qəzeti 28 yaşına qədər qoyur və sizcə, bu tarixi mətbu orqanın yaranması dövrünün hansı zərurətlərindən doğub?

- Əlbəttə ki, "Səs" qəzeti müstəqil Azərbaycan mətbuatının qaranquşlarından hesab olunur və bu qəzet, ictimai-siyasi mətbu orqanı kimi, 1990-cı ilin noyabrında "Əlinca" Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı olaraq qeydiyyatdan keçib. 1991-ci il yanvarın 11-dən isə dərcinə başlanılıb. Yəni qəzetin tarixi Azərbaycanın müstəqillik tarixindən bir neçə ay əvvələ təsadüf edir. Qəzetin əsas məramı Ulu Öndər Heydər Əliyevin ideyalarının cəmiyyətə çatdırılması idi və bu amil müqəddəs missiya kimi yerinə yetirilib. Ümumiyyətlə, istər yarandığı vaxtlarda, istərsə də hazırkı dövrdə "Səs" qəzetinin ətrafında Ulu Öndəri sevenlər cəmləşib. Həmçinin, bütün zamanlardakı fəaliyyətinə nəzər salarkən, deyərdim ki, qəzetimiz sağlam ideyanın cəmiyyətə çatdırılması missiyasını şəərəllə, vicdanla və mərdliklə yerinə yetirib. Qəze-

Müəssisimiz "Səs" qəzetinin baş redaktoru Bəhruz Quliyevdir

Agentliyini (SİA) və SƏS TV internet televiziyasını yaradıb. Bu bazalar ətrafında bir neçə portal da fəaliyyət göstərir. Bu gün "Səs" İnformasiya Agentliyi dünyanın bir çox tanınmış informasiya agentlikləri ilə əməkdaşlıq edir, informasiya mübadilələri aparır. Lakin biz bununla da kifayətlənmirik və yaxın gələcəkdə əhatə dairəmizin daha da genişlənməsi üçün fəaliyyət planlarımız üzərində işlər aparırıq. Ölkənin region-

Prezident İlham Əliyev mediaya xüsusi diqqətlə yanaşır. Bunun nəticəsidir ki, Azərbaycan mətbuatının inkişafına dəstək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu yaradılıb və ötən dövr ərzində mediaya dəstək verilməsi sahəsində mühüm işlər görüb. Bundan əvvəl, 2003-cü ildə Azərbaycan Mətbuat Şurasının yaradılmasını da xüsusi qeyd etmək lazımdır. Söz və mətbuat azadlığının təmin edilməsi dövlət siyasətində prioritet istiqamətlərdən biridir. Sadəcə, bu gün Azərbaycan mətbuatının özündən qaynaqlanan bir sıra problemləri var. Bu problemləri mətbuat özü tədricən aradan qaldırmalıdır və qaldırır da...

Məsələn, rəqətçilik yazılı mətbuatdan artıq internet portalına keçib və çox təəssüf ki, bəzi internet media orqanlarında bunu açıq mübahisə edirik. Belə problemlərlə mübarizə aparmağa ehtiyac var idi və ötən ilin son aylarında biz həmin mübarizənin nəticələrini gördük. Rəqətçiliklə mübarizədə qəribə işlər

etmək istəyirik- Ziya Bünyadov, Bəxtiyar Vahabzadə, Əli Əhmədov, Fərəməz Maqsudov, Xəlil Rza, Kərim Kərimov, Əli Nağıyev, Murtuz Ələsgərov, Siyavuş Novruzov, Məlik Dadaşov, Səyyad Aran və başqaları. Bugünkü əməkdaşlarımız onların yaratdığı məktəbin layiqli davamçılarıdır.

Keçən 31 ildə "Səs" qəzetinin, həmçinin bütün mətbuatımızın keçdiyi yola qısaca nəzər salsaq bu tarixi dövrün necə mühüm bir nəticəyə gətirib çıxardığını görə bilərik.

90-cı illərdən sonra mətbuatımız yeni prinsiplərlə işləməyə başladı. Lakin keçid dövrünün problemləri bütün sahələrdə olduğu kimi, mətbuat sahəsində problemlər yaranmışdı. Heydər Əliyev hakimiyyətə gəldikdən sonra Azərbaycan mətbuatının inkişafına dövlət dəstəyi gücləndi.

Ümumilli lider mətbuatın inkişafı üçün münbit şərait yaratdı. Bunun nəticəsidir ki, neçə-neçə yaşlı jurnalist Prezident təqaüdü-nə təqdim olundu, qəzetlərin nəşriyyata olan

şafı naminə qəzetlərin "Azərbaycan" nəşriyyatına olan borcunu birdəfəlik ləğv edib və layiqli jurnalistlərə mükafatlar verib. Milli mətbuatımızın ildönümlərində Prezidentin sərəncamı ilə mətbuatımızın inkişafında xidmətləri olan jurnalistlərə fəxri adlar və sair mükafatlar verilir.

Bundan başqa, Prezidentin Ehtiyat Fondundan ayrılan vəsaitlə jurnalistlər üçün yeni şəhərcik salınıb və ümumilikdə 667 mən-

zil olmaqla 3 bina tikilib. Onlardan 2 binanın mənzilləri artıq elan olunmuş tələblərə cavab verən jurnalistlərə paylanıb, 3-cü binadakı mənzillərin isə bu il mətbuat günündə paylanması gözlənilir. Jurnalistlərə belə dövlət qayğısına dünyanın çox az ölkəsində rast gəlinir. Bütün bunlar jurnalistlərin həyat və iş şəraitinin yaxşılaşmasına səbəb olur.

Mətbuat Şurasının fəaliyyəti də son vaxtlar xeyli təkmilləşib və ölkə mətbuatına öz töhfəsini verib. Şura jurnalistlərin peşəkarlığının artırılması və mətbuatımızın inkişafına dəstək üçün müxtəlif layihələr həyata keçirir.

Nəticə ortadadır, Azərbaycan mətbuatında nə senzura, nə də kiminsə yazdığına müdaxilə var. Bu gün ölkədə minlərlə media orqanı- qəzet, jurnal, televiziya, radio, informasiya agentliyi, xəbər saytı var və onlar istədiklərini yazırlar.

"Səs" qəzeti bugünkü fəaliyyəti ilə də ümumilli lider Heydər Əliyevin siyasi kursunu, ideyalarını yaşadan və həyata keçirən müzəffər Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin siyasətinə, Yeni Azərbaycan Partiyasının fəaliyyətinə sadıqdır və daim bu amal uğrunda çalışır.

Qəzet ölkədə və dünyada baş verən hadisələri, insanların fikirlərini, əldə olunan uğurları və problemləri də öz səhifələrində işıqlandırır. Eyni zamanda, qəzetimiz dövlətimizin həyata keçirdiyi siyasətin ictimai rəyə təqdim olunması, obyektiv olaraq bu siyasətin xalqa çatdırılmasında fəal iştirak edir.

Torpaqlarımızın işğal azad olunması ilə nəticələnən 2-ci Qarabağ müharibəsi dövründə, ondan əvvəl də, sonra da "Səs" Media Qrupu informasiya müharibəsində öz sözünü dedi, Azərbaycan həqiqətlərini, Ali Baş Komandanımızın fəaliyyətini ölkə ictimaiyyətinə və müxtəlif beynəlxalq dillərdə dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq üçün əzmlə çalışdı.

Hazırda qəzet gündəlik 5 min tirajla nəşr olunur. Qəzetin internet saytı (sesqazeti.az) fəaliyyət göstərir və xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların qəzeti oxuması imkanı var.

Qəzetin bazasında yaranan və qısa müddətdə ictimaiyyətin rəğbətini qazanan "Səs" İnformasiya Agentliyi (SİA) və "Səs" TV ilə birlikdə, ümumilikdə "Səs" Media Qrupunun redaksiya heyəti 50 nəfərə yaxındır. Ölkənin bir sıra bölgələrində müxbir postları var.

Dövrün tələblərinə uyğun olaraq, "Səs" qəzeti də daim yenilənir, müasir texnologiyalara yiyələnir. Azərbaycanda ilk dəfə olaraq qəzet səhifələrində dərc olunan materialların qar-kod vasitəsilə elektron olaraq videoformatda izləmə bilməsi üçün xüsusi sistem yaradılıb.

Keçən ilin payızından etibarən qəzet rəngli formatda dərc olunur ki, bu da oxucular tərəfindən təqdirlə qarşılanıb. İndi qəzetin səhifələrində materialların və fotoların daha keyfiyyətli şəkildə verilməsi mümkün olub.

Şübhə yoxdur ki, "Səs" qəzeti başda olmaqla "Səs" Media Qrupunun kollektivi yeni informasiya texnologiyalarını mənimsəmək və beynəlxalq media məkanında tanınmış bir media platformaya çevrilmək sahəsində qarşıya çıxan həlli vacib çoxsaylı vəzifələrin öhdəsindən bacarıqla gələcək.

"Səs" qəzeti ölkə mətbuatında özünün xüsusi yeri ilə seçilir. Qəzet dövlət və xalq arasında münasibətlərin daha da yaxınlaşması, cəmiyyətin maarifləndirilməsi üçün mütəmadi olaraq media layihələr həyata keçirir. Ələmətdar tarixi günlərdə qəzetin xüsusi buraxılışları, multimedia diskləri və digər əlavələri buraxılır. Qəzetin yubiley günlərində xüsusi nömrələr buraxılır.

Bir daha qəzetimizin bütün sadıq oxucularına, əməkdaşlıq etdiyimiz bu 31 ildə bizimlə birgə olduqları üçün təşəkkür edirik. Bu, təkəcə bizim yox, həm də sizin bayramınızdır.

Nə qədər ki, Azərbaycan var, "Səs" qəzeti də olacaq. "Səs" qəzeti həmişə böyük və qüdrətli Azərbaycanın səsi olacaq.

Elçin Bayramlı

Yaşadığı zamanın hadisələrini tarixləşdirən yazıçı

Dövlət başçısının Sərəncamı ilə ədəbiyyatımızın inkişafındakı böyük xidmətlərinə görə Vidadi Babanlı "Şərəf" ordeni ilə təltif edilib

Dövlətimiz tərəfindən bütün sahələrdə olduğu kimi, Azərbaycan mədəniyyətinin, incəsənətinin inkişafı və təbliği ilə bağlı çoxsaylı işlər görüldür. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən mədəniyyətin müxtəlif sahələrinin inkişafı ilə bağlı imzalanan sərəncamlar mədəni irsimizin, incəsənətimizin, mənəvi dəyərlərimizin qorunub saxlanılmasına yüksək qayğının əyani nümunəsidir. Bu gün əminliklə deyə bilərik ki, daş yaddaşlara hopmuş tarixi mədəni irsimiz qorunub saxlanılır, muzeylər, teatrılar, konsert salonları təmir edilir, tikilir. Ölkəmizin hər bir yerində mədəniyyət mərkəzləri açılır. Azərbaycanda dövlət başçısının məlum sərəncamları ilə "İmadəddin Nəsimi ili", daha sonra "Nizami Gəncəvi ili" elan olunması əlbəttə ki, ölkəmizdə klassik, ədəbi irsimizə, milli ədəbiyyatımızın və mədəniyyətimizin dahi simalarına olan qayğının ən böyük göstəriciləridir. Azərbaycan xalqının böyük, dahi klassiklərinin bütün bəşəriyyətə verdiyi misilsiz töhfələr, zəngin yaradıcılıq yenidən varəqlənir, öyrənilir və tədqiq olunur.

Qeyd edək ki, Azərbaycan mədəniyyətinə, incəsənətinə xidmət etmiş və yaradıcılıq irsi ilə mədəni irsin qorunmasına, milli dəyərlərimizin aşılmasına, gənc nəslin milli ruhda tərbiyə olunmasına töhfələr vermiş yaradıcı insanların mükafatlandırılması və onlara fəxri adların verilməsi həmin şəxslərin əməyinə verilən qiymət olmaqla yanaşı, yaradıcılığını stimullaşdırılmasına, daha böyük ruhla yazıb-yaratmasına böyük təsir göstərir. Yaradıcı əməyin qiymətləndirilməsi ilə yanaşı, bu sahəyə aid dövlət proqramlarının qəbul edilməsi, qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi də bu diqqətin bariz nümunəsidir. Bu gün yaradıcı insanlara göstərilən diqqət bütövlükdə Azərbaycan mədəniyyətinə diqqət deməkdir. 95 yaşlı qocaman yazıçı Vidadi Babanlının Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamı ilə Azərbaycan ədəbiyyatı-

nın inkişafında böyük xidmətlərinə görə "Şərəf" ordeni ilə təltif edilməsi onun əməyinə verilən böyük qiymətdir. Uzun illər yaradıcılıqla məşğul olan V.Babanlı yaratdığı əsərləri ilə Azərbaycan ədəbiyyatına yeni bir rəng və nəfəs gətirmişdir. 1927-ci il yanvarın 5-də Qazax rayonunun Şıxlı kəndində müəllim ailəsində doğulan V.Babanlı orta məktəbi bitirdikdən sonra ADU-nun (indiki

BDU) filologiya fakültəsində təhsil almışdır. Bir il Sabirabad şəhər orta məktəbində müəllim işləmiş, daha sonra Bakıya köçüb "Azərbaycan müəllimi" qəzeti redaksiyasında ədəbi işçi vəzifəsində çalışmışdır.

Moskvada M.Qorki adına Ədəbiyyat İnstitutuna təhsil almağa göndərilmiş, orada aspiranturaya daxil olsa da, səhhəti üzündən Bakıya qayıtmalı olmuşdur. Burada "Ədəbiyyat qəzeti" redaksiyasında ədəbi işçi, sonra şöbə müdiri kimi çalışmışdır. Müxtəlif "Azərbaycan" jurnalı redaksiyasında nəsr şöbəsinə başçılıq etmişdir. Bir müddət C.Cabbarlı adına "Azərbaycanfilm" kinostudiyasının dublyaj şöbəsində baş redaktor əvəzi, daha sonra "Yazıçı" nəşriyyatında baş redaktor müavini olmuşdur.

Yaradıcılıq yoluna nəzər salsaq görərik ki, onun ilk mətbu əsəri

1947-ci ildə "Azərbaycan gəncləri" qəzetində çıxan "Anam sən oldun" şeiridir. İlk şeirləri "Dönüş", "Təbrizdə bir gecə" poemaları dövrü mətbuatda "Vidadi Şıxlı" təxəllüsü ilə çap olunmuşdur. "Gəlin" povesti ilə nəsr yaradıcılığına başlamışdır.

Zəngin yaradıcılıq irsinə malik olan yazıçı 1954-cü ildən roman, povest, hekayə, oçerk, publisistik məqalələr, kinossenari yazıb-yaratmış, əsərləri SSRİ və xarici ölkə xalqlarının dillərinə çevrilmişdir. "Gəlin", "Tanışlarım və dostlarım", "Ayazlı gecələr", "Həyat bizi sinayır", "Vidadi susanda", "Müqəddəs ocaq", "İnsaf nənə", "Ömürlük cəza", "Bulanlıq dünya" və s. əsərləri ona şöhrət qazandırmışdır. Akademik Nizami Cəfərov onun yaradıcılığını seçiyyələndirərək belə yazırdı: "Vidadi Babanlı istər 70-ci, istər

80-ci, istərsə də müstəqillik illərində qələmə aldığı əsərləri dövrün, zamanın ən ağırlı, cəmiyyəti ən çox düşündürən problemlərinə həsr olunmuşdur. Və ustalıqla yazılmış həmin əsərlərin də qəhrəmanı həyatın müxtəlif təzyiqləri qarşısında öz daxili aləmini bütün miqyası ilə nümayiş etdirməklə yaşadığı dövrün "Tərcümeyi-halını tarixləşdirən İnsandır".

Yaradıcılığı dövlətimiz tərəfindən hər zaman yüksək qiymətləndirilmiş Azərbaycanın əməkdar incəsənət xadimi adına layiq görülmüşdür. 2002-ci ildən Prezident təqaüdcüsüdür. 95 yaşında isə dövlət başçımız tərəfindən "Şərəf" ordeni ilə təltif edilib. Bu sənətkar üçün ömrün ahıl çağında ən böyük qiymət və hədiyyədir.

Nazakət ƏLƏDDİNQIZI

"Şuşa İli" Qarabağın tacının daha geniş miqyasda təqdimatına yeni imkanlar yaradır

"2020-ci il noyabrın 8-də Qarabağın taci olan Şuşamızın işğaldan azad edilməsi müjdəsini xalqa çatdırarkən Müzəffər Ali Baş Komandan bildirmişdir: Əziz Şuşa, sən azadsan! Əziz Şuşa, biz qayıtmışıq! Əziz Şuşa, biz səni dirçəldəcəyik!". SİA-nın məlumatına görə, bunu Milli Məclisin deputatı Əliabbas Salahzadə dövlət başçısı İlham Əliyevin Sərəncamı ilə 2022-ci ilin "Şuşa İli" elan edilməsindən böyük qürur hissi ilə bəhs edərkən deyib.

Onun sözlərinə görə, son bir ildə işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə, o cümlədən Şuşada aparılan bərpa və quruculuq işlərinin miqyasına, yaradılan təkmil idarəçilik sistemində diqqət yetirmək kifayətdir: "Şuşa sözün əsl mənasında dirçəlir, əvvəlki simasına qaytarılması üçün biri-birindən əhəmiyyətli addımlar atılır. Ölkə Prezidenti İlham Əliyev Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə müraciətində Azərbaycanın geniş vüsət alan iqtisadi inkişafından bəhs edərkən bu statistikanı açıqlamaqla işğaldan azad edilmiş ərazilərdə görülən işlər barədə aydın təsəvvür yaratmışdır. Belə ki, 2021-ci ildə möhtərəm Prezidentimizin regionlara 47 səfəri olub ki, bunların 32-si işğaldan azad edilmiş ərazilərədir. Cənab İlham Əliyev Şuşaya 7 dəfə səfər edib. Bu səfərlər Böyük Qayıdışın başlanmasından, bütün işlərə start verilməsindən xəbər verir. Dövlət başçısı işğaldan azad edilmiş ərazilərimizə ilk səfərində bu əminliyi ifadə etmişdir ki, necə ki, düşməni qısa müddət ərzində torpaqlarımızdan qovduq, tarixi dədə-baba torpağımız olan Qarabağı da qısa müddətdə bərpa edəcəyik".

Ə.Salahzadə vurğulayıb ki, "Şuşa İli" işğalçı Ermənistanla və ona havadarlıq edən dövlətlərə bir sıra mesajları özündə ehtiva edir: "Ermənilər illərlə Şuşanı erməniləşdirmək üçün cəhdlər etdilər. Hər daşı, qayası, küçələri tarix olan Şuşada bütün tarixi və dini abidələri dağıdaraq məqsədlı planlarını həyata keçirəcəklərini düşünsələr də unudurdular ki, tarixi silmək, ört-basdır etmək mümkün deyil. Şuşanın işğaldan azad edilməsi ermənilərə vurulan ən böyük zərbə idi. Şuşa əməliyyatı dünyaya səs saldı. Düşməni hesab edirdi ki, Şuşanı işğaldan azad etmək mümkün deyil. Dövlət başçısı İlham Əliyevin Vətən müharibəsi dövründə xarici mətbuata çoxsaylı müsahibələrində yer alan əsas çağırışlardan biri bu idi ki, Şuşasız bizim işimiz yarımçıq olar".

Milli Məclisin deputatı qeyd edib ki, Müzəffər Ali Baş Komandanın qətiyyəti, Azərbaycan ordusunun gücü, qüdrəti sayəsində ərazi bütövlüyümüz bərpa edildi, torpaqlarımız tarixi sahiblərinə qovuşdu, toybüsatlı Şuşamız yenə də qonaqlarını qarşılamağa başladı: "2021-ci ilin martında Cıdır düzündə Novruz tonqalı yandırıldı, may ayında "Xarıbülbül" musiqi festivalı, avqustda Vaqif Poeziya Günü ənənəsi bərpa edildi. Cıdır düzündən Azərbaycan muğamı dünyaya yayıldı. Şuşa 15 iyun-Milli Qurtuluş Günündə Azərbaycan və Türkiyə mütəfiqliyini təsdiqləyən sənədin imzalanmasına şahidlik etdi. 2022-ci il "Şuşa İli" çərçivəsində keçiriləcək tədbirlər mədəniyyət paytaxtımız barədə dolğun məlumatların beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılmasında mühüm rol oynayacaq. Bu tədbirlərə qatılacaq hər kəs Şuşamızın təbliğatçısına çevriləcək. Qarabağın tacının daha geniş miqyasda tanıtılması üçün yeni imkanlar yaranır".

"Azərbaycanın döyünən ürəyi Şuşamızın işğaldan azad edildiyi tarix - 8 noyabr Zəfər Günü kimi təsis edilib. Atılan hər bir addım Şuşamızın təqdimatına öz töhfəsini verir. Zəfər yolunun, Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının qısa müddətdə tikilib istifadəyə verilməsi də Qarabağın tacının bərpasının qısa müddətdə başa çatdırılmasına, eyni zamanda, onun gözəlliyini görmək istəyində olan turistlərin gediş-gəlişi üçün rahat şəraitin yaradılmasına hədəflənib. 8 ayda Qarabağın dünyaya açılan hava qapısı kimi dəyərləndirilən Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının iki dost, qardaş ölkənin Prezidentlərinin - cənab İlham Əliyevin və Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştirakı ilə açılışı Azərbaycanın iqtisadi imkanları ilə yanaşı, Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığının növbəti təqdimatı oldu. Düşünürük ki, "Şuşa İli" çərçivəsində Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Şuşamıza növbəti səfərləri olacaq, dünyaya səs salacaq tarixi günlər yaşanacaq. Cıdır düzü bu birliyə, həmrəyliyə şahidlik etməkdən daha da qürurlanacaq. Prezident İlham Əliyevin 2021-ci ildə 7 dəfə Şuşaya səfəri "Şuşa İli" çərçivəsində atılacaq addımların da aydın mənzərəsini yaradır. Şuşanı Cıdır düzümüz, Azərbaycanı isə Şuşasız təsəvvür etməyin mümkünsüzlüyünü hər səfərində xüsusi vurğulayan dövlət başçısı, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin Sərəncamı ilə "Şuşa İli"-nin elan olunması bir daha Azərbaycanın hərbi-siyasi, diplomatik qələbəsinin, Ermənistanla və ona dəstək verən bəzi dövlətlərə keçirilən tarix, hüquq və milli qürur dərslərinin təsdiqidir", - deyir Ə.Salahzadə vurğulayıb.

Yeni növ koronavirus (COVID-19) pandemiyası dövründə İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzi (İSİM) tərəfindən əhəlinin pandemiya münasibəti mövzusunda iki istiqamətdə böyük sorğu keçirilib. Sorğu nəticəsində, əhəlinin COVID-19-la bağlı məlumat səviyyəsi, vaksinasıyaya münasibəti, iqtisadi-sosial vəziyyətin səviyyəsi, tibb müəssisələrinə çıxışın təminatı və s. öyrənilib. Ötən müddət ərzində mərkəz əhəlinin COVID-19-la bağlı maarifləndirilməsi istiqamətində kifayət qədər maarifləndirmə və təşviqat işləri həyata keçirib.

Bu barədə AZƏRTAC-a açıqlamasında İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzinin Səhiyyə siyasəti və planlaşdırma şöbəsinin müdiri Nabil Seyidov məlumat verib.

"Ölkədə COVID-19 əleyhinə vaksinasıyanın effektivliyi artıb"

N.Seyidov bildirib ki, sorğu nəticəsində əhəlinin pandemiya münasibət dinamikasını müşahidə etmək mümkün olub: "Əhəlinin vaksinasıyaya meyili kifayət qədər müsbət istiqamətdə dəyişib. Əhəlinin əksəriyyəti koronavirus əleyhinə vaksinasıya olunmaqdan çəkinmir. Sorğu nəticəsində, həmçinin peyvəndləməyə meyilli olmayanların səbəbləri də müəyyən edilib. Eyni zamanda, tibb işçiləri arasında aparılan son monitoringin nəticələrinə əsasən, ölkədə COVID-19 əleyhinə vaksinasıyanın effektivliyinin artdığı məlum olub".

Müəllim-şagird qovğası!

GÜNAHKAR KİMDİR?

Halbuki yaxşı və ya pis münasibətlər qurmaq şagirdin deyil, müəllimin üzərinə düşür. Müəllim şagirdi ilə olan pis münasibəti üçün heç bir bəhanə gətirməməlidir. Əgər həll edə bilmədiyi problem varsa, ailənin əməkdaşlığı ilə peşəkar yardım almaqdan çəkinməməlidir.

Müəllimə nifrət edilməməli, sinifdə sevilməli, axtarılmalı və gözənilməlidir. Məktəbdə direktorun göstərdiyi liderlik müəllimin sinifdə göstərdiyi liderlik qədər vacibdir. Müəllim dərsdə şagirdlərə bilik-bacarıq

Təhsil həyatında məktəb rəhbərliyi, müəllimlər, şagirdlər və digər işçilər arasında qarşılıqlı hörmət və etimada əsaslanan insan münasibətləri və ünsiyyət prosesi şagirdlərin inkişafının və akademik uğurlarının təminatıdır. Məktəblərdə qurulan yaxşı insan münasibətləri və ünsiyyət sistemi təhsil sisteminin sağlam olmasını təmin edəcək. Təhsil sisteminin əsas məqsədi layiqli, vicdanlı, ləyaqətli, imanlı, prinsipial və çalışqan, gələcəkdə ölkənin rəhbər və iş yerlərini tutacaq tələbələr yetişdirməkdir.

Müəllim-şagird ev tapşırığı münasibəti

Ev tapşırıqları şagirdlərin dərsləndikən vaxtlarında müəllimlərin rəhbərliyi altında gördükləri tədqiqat fəaliyyətləri olmalıdır. Uşaqların ev tapşırıqları həm müəllimləri, həm də valideynləri tərəfindən yoxlanılmalıdır. Ev tapşırığını məktəbdə müəllimə təqdim etməzdən

əvvəl valideynlər tərəfindən yoxlanılması uşaqlara səhvlərini və çatışmazlıqları düzəltmək imkanı verəcəkdir.

Bundan əlavə, müəllimlər ev tapşırıqlarını diqqətlə nəzərdən keçirməli və növbəti tapşırıqlara uşaqları həvəsləndirməlidirlər. Çünki uşağın söylə hazırladığı ev tapşırığı müəllimlər tərəfindən nəzərə alınmasa, bu onların ev tapşırığını yerinə yetirmək, hətta dərslər oxumaq həvəsini qıra bilər.

Müəllimlər şagirdləri araşdırmağa, oxumağa sövq edəcək, onlarda tədqiqata maraq oyadacaq, hətta bəlkə də əyləndirəcək tapşırıqlar verməlidir. Unudulmamalıdır ki, müəllimin şagirdinə qoyacağı ən böyük miras onda oxumaq və araşdırmaq zövqü, maraq yaratmaqdır. Tədris prosesində öyrənilən məlumatların çoxu yadda qalmaya bilər. Ancaq tələbəyə araş-

dırma, obyektiv imtahan, oxumaq və yeni şeylər öyrənmək marağı verilərsə, bu, həyat tərzinə çevrilir və ömür boyu uğura gedən yolda davam edir.

Ev tapşırığı prosesində heç kəmə etməmək uşağa çətinliklər qarşısında dəstəksiz qala biləcəyini hiss etdirir. Bu baxımdan həm müəllimlərin, həm də valideynlərin üzərinə mühüm vəzifələr düşür.

Müəllimlərin vəzifələri bir tərəfdən ev tapşırığı verərkən şagirdlərə ev tapşırığının necə yerinə yetirilməli olduğu barədə məlumat vermək, lüğətə necə baxmaq, məlumat əldə etmək yollarını göstərmək, şagird bunları bacarana qədər beləldi olmaqdır.

Müəllim qrup işi və bilik mübadiləsinə təmin etməlidir. Tələbəni vaxtaşırı dostları ilə birgə işləməyə və ev tapşırıqlarını yerinə yetirməyə təşviq etmək müvəffəqiyyət nisbətini artırma bilər. Əslində akade-

mik uğuru yüksək olan dərslərdə şagirdlərin bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqəsi, onların öz aralarında rəqabəti, bir-birinə motivasiyası müəllimin təsirindən daha çox rol oynayır.

Bundan əlavə, dostlarla oxumaq uşaq üçün dərsləri daha zövqlü edir və məlumat mübadiləsi mühiti yaradır. Bu, uşaqlara paylaşaraq və bir-birinə kömək etməklə müxtəlif öyrənmə üsullarını öyrənməyə

imkan verir. Eynilə, uşağın uğurlu tələbələr arasında olması onun akademik uğurunu artıracaq.

Müəllim-şagird empatiyası

Müəllim sinif mühitində qorxuya deyil, hörmətə və sevgiyə əsaslanan şirin-sərt səlahiyyətə malik olmalıdır. Müəllim hər bir şagirdə tərəddüd etmədən və danlanmadan qorxmada istədiyi sualı verə bilmək rahatlığını yaratmağı ba-

carmalıdır. Vurğulamaq lazımdır ki, bilməmək ayıb deyil, sual verməmək, öyrənməyə çalışmamaq ayıbdır.

Müəllim lazım olanda şagirdin səviyyəsinə enməyi bacarmalı, şirin bir avtoritetlə həmişə empatik münasibət göstərməlidir. Müəllim sinifdəki şagirdləri tənbel və çalışqan kimi ayırmamalıdır. Uşaqları etiketləməkdən çəkinməlidir. Bilinməlidir ki, məktəb uğuru həyat uğuru deyil və hər bir şagird bərabər səviyyədə olmalıdır.

Müəllim problemlə şagirdlərlə necə davranmalıdır?

Bəzi uşaqlar sinifdə düzgün davranmamaqla, daim mübarizə

aparmaqla və iğtişaslar edərək mövcud öyrənmə və qavrayış çatışmazlıqlarını aradan qaldırmağa cəhd edə bilərlər. Normalda bu uşaqlar səthi baxış bucağı qəbul edirlər. Onları qəmgin, davakar, tənbel, dərslərə biganə və intizam-sız kimi qələmə vermək olar. Ancaq bu uşaqların fonunda disleksiya problemi və ya hiperaktivlik-diqqət əskikliyi kimi xəstəlik cəvəlləri ola bilər.

Əvvəla, problemlə şagirdlərlə sinifdə deyil, fərdi şəkildə müsahibə aparılmalıdır. Onları dostlarının yanında danlamaq həm onların özünə inamını sarsıdır, həm də uşağı acizlik psixologiyasına sala bilər.

Müalicə ilə tam sağalmaq mümkün olan bu cəvəlləri müəllimlər diqqətlə müəyyən etməli və peşəkar yardıma yönəlməlidirlər. Əks halda, cəmiyyət üçün çox faydalı ola biləcək bu şəxslərin cəmiyyətə ziyan vuran sosiopat insanlara çevrilməsinə səbəb ola bilərlər.

Müəllim-şagird qarşılıqlı əlaqəsi

Əslində pis müəllim və şagird yoxdur. Müəllimlə tələbə arasında yaxşı və ya pis münasibət var.

riq-rəftar verməklə yanaşı, onlara sevgi, hörmət, xoşbəxtlik, dözümlülük, sədaqət, dostluq, anlaşma, nizam-intizam kimi anlayışları da aşılamalıdır. Müəllimlər ilk növbədə dərslərini maraqlı keçirməli, onlarda öyrənməyə həvəs yaratmalı, bir az zəhmətlə nail ola biləcəkləri məqsədlər qoymalı, onlara çətin və tədqiqatçı şəxsiyyəti bəxş etməlidir.

Təbii ki, müsbət müəllim-şagird münasibəti yaratmağın bir

çox yolu var. Bunlar sinfin dinamikasına görə dəyişə bilən şeylərdir. Yaxşı müəllim-şagird münasibətlərində ən yaxşı üsullar bunlardır: Ümumiyyətlə, tələbələr yaxşı müəyyən edilmiş sinif mühitinə müsbət cavab verirlər. Müəllimlər ilk andan tələbələrindən gözləntilərini açıq şəkildə ifadə etməli və qaydaları aydın şəkildə qoymalıdır. Bununla da şagirdlərin müəllimlərinə, müəllimlərin isə şagirdlərinə inamı artır.

Müəllimin motivasiyası və həvəsi tələbələri üçün çox önəmlidir. Müəllim gördüyü işdə həvəslə deyilsə, onun tələbələrinə təklif edəcəyi çox şey yoxdur. Ona görə də müsbət müəllim-şagird münasibətindən danışmaq mümkün deyil. Müəllimlərin sinifdəki müsbət münasibəti şagirdləri müsbət mənada həvəsləndirir və onların dərslə iştirakını artırır.

Əvvəli Səh. 11

Şagird münasibətlərini gücləndirmək istəyən müəllimlər dərslərini zərurətə çevirir, öyrənməyi həyatın bir hissəsinə çevirir və mühazirə oxuyarkən tələbələrini əyləndirir. Bu, dərslə iştirakını artırır. Müəllimin şagirdinə göstərdiyi hörmət mütləq özünə hörmət kimi geri qayıdacaq. Müəllimlik təkcə məktəbə gələn və öyrədən peşə deyil. Müəllim şagirdlərinin sinifdən kənar davranışları ilə yanaşı, onların sinifdaxili davranışları ilə də maraqlanarsa, müsbət müəllim-şagird münasibəti asanlaşır. Müəllimlər sinifdə elə şərait yaratmalıdırlar ki, şagirdlər bir-birini elə salmasın, bir-birini sərt tənqid etməsin ki, sinifdə əmin-amanlıq təmin olunsun.

Müəllim və şagird arasında müsbət münasibət qurmaq səy və vaxt tələb edir, lakin düzgün münasibət nümayiş etdirilərsə, nəticə həm tələbələr, həm də müəllimlər üçün əvəzolunmaz olacaqdır.

Bəzi valideynlər övladlarının problemlərini danışmaqdan qorxur və bəzən bunu gizlədir. Bu, çox vaxt günahı öz üzərlərinə götürməli və ya bununla məşğul olmalı olduqlarını düşündükləri üçün olur. Eyni zamanda, müəllimlə mənfi bir şey paylaşıqda, valideynlik bacarıqlarına görə tənqid olunmaqdan qorxurlar. Bu, ailələrin özlərini məktəb proqramlarından, seminarlardan və görüşlərdən kənara hiss etmələrinə səbəb olur. Digər tərəfdən, müəllimlərin ailə ilə ünsiyyətini az qala qırılma həddinə çatdırır. Ancaq elə şagird var ki, ona kömək etmək, dəstəkləmək lazımdır, valideynlər müəllimlə nə qədər çox məlumat paylaşılırsa, şagird üçün bir o qədər faydalı olar. Çünki valideynlər bu yolla müəllimlərə etibar oluna biləcəyini göstərməli və övladlarını təhlükəsiz hiss etməlidirlər. Uşaqlar üz-üzə və ya onlayn təhsil prosesi zamanı müəllimləri ilə dialoqda günlərinin vacib saatlarını keçirəcəklər. Uşaqların təhsildə xoşbəxt və yüksək motivasiyalı şəkildə iştirakını təmin etmək və gələcəkdə yaşana biləcək mənfi münasibətlərin qarşısını almaq üçün valideyn-müəllim ünsiyyəti profilaktik olacaqdır.

Valideynlər övladının dərslə qoşulması, davranışı və bacarıqları ilə sinifdə baş verənlərdən daha çox maraqlanır. Bu səbəbdən müntəzəm ünsiyyət şəbəkəsində müəllim seçəcəyi bir neçə başlıq altında şagird haqqında qısa təfərrüatlar verərək e-mail metodunda, konfranslarda, ev ziyarətlərində və ya telefon danışqlarında aktiv olmalıdır. Valideynlər üçün seminarlar, ailə bülletenləri, məktəb saytı, sisteməlik sinif iclasları, pandemiya zamanı video konfranslar və s. üsullara başqa strategiyalar da daxildir. Müəllimlər üçün təkcə şagirdlərin mənfi davranışlarını deyil, həm də şagirdlərin müsbət cəhətlərini və davranışlarını valideynlərə çatdırmaq son dərəcə vacib olacaqdır. Məktəbdən müsbət və xoşbəxt bir telefon zəngi ev-məktəb münasibətində gücləndirici bir əlaqə yaradacaq.

Bəzən yeni müəllim üçün valideyn ünsiyyəti çətinləşə bilər. O, nə deyəcəyini, haradan başlayacağını və söhbəti harada bitirəcəyini bilmir. Məktəb rəhbərliyinin müəllimlər üçün təqdim edəcəyi

valideyn ünsiyyəti təlimatında valideynlərə müzakirə edilməli olan maddələr olmalıdır.

Valideyn müəllimləri ilə ünsiyyət üsulları və standartları hər bir qurumun özünəməxsus xüsusiyyətlərinə və məqsədlərinə uyğun olmalıdır. Valideynlər olaraq dərslərinin əvvəlində övladını müəllimlə aydın şəkildə təqdim edin. Əgər diaqnozunuz və ya impulsiv davranışınız varsa, məktəb başlamazdan əvvəl bunu mütləq paylaşın. Valideyn müəllimlərinin iclaslarında iştirak edin. Müntəzəm ola-

sevməli, onlara stimül verməlidir. Onların gələcəyə baxışını müəyyənləşdirməkdə müəllimlə direktor da köməkçi olmalıdır. Onların hər hansı bir travmasının olub-olmadığını araşdırılmalıdır. Əgər şagirdin ailəsində problem varsa məktəb psixoloquna uşağı yönləndirməlidir".

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi yanında İctimai Şuranın üzvü, Azərbaycan Gənc Alim, Doktorant və Magistrler Cəmiyyətinin sədri, fəlsəfə doktoru İlqar Orucov: "Bəli həmin görüntüləri

rəm. Ola bilsin ki, həmin şagirdlər özləri də problemlə şagirdlərdir. Yəni, burada məsələyə birtərəfli baxmaq, bir tərəfi ittiham etmək də olmaz. Yəqin ki, həmin direktor cəzalandırılacaq və onunla bağlı tədbir görülməlidir. Bunu görən şagirdlər hansı ki, həmin çətin ailələrdən gəlmiş şagirdlərdir. Onlarla bağlı nə baş verəcək? Onlar artıq düşünəcəklər ki, mənə müəllim və yaxud direktor güldən artıq söz deyər bilməz və onların ayağı yer alacaq ki, bunun da mənfi tərəfləri var. İndi direktordur, müəllimdir, pedaqoqdur, psixoloqdur ki, onlar pedaqogika, psixologiya fənni keçiblər. Uşaqlar rəftar məsələlərini bilməlidirlər. Amma gəlin düşünək ki, elə uşaqlar var

verib. Bu hadisələr hər zaman olub və təəssüf ki, hələ də davam edir. Bu hadisələrin olmaması üçün müəllimlərin, eyni zamanda rəhbər heyətin psixoloji durumu yerində olmalıdır. Yəni maksimum şagirdlərə övlad münasibəti bəsləməyə çalışmalıdırlar. Amma təəssüflər olsun ki, indiki dövrdə elə bir vəziyyət yaranıb ki, şagirdlərin bəziləri müəyyən kənara çıxma hallarına yol verirlər. Bu kimi halların baş verməsi demək olar ki, hər gün müşahidə olunur ki, şagirdlər tərəfindən ya dərslər pozulur, ya müəllimlərə qarşı hər hansı bir yersiz hərəkətlər olunur. Bəzi müəllimlərimiz, eyni zamanda məktəb rəhbərliyi tərəfindən dünənki görüntüdə gördüyümüz kimi həmin şagirdlərə qarşı sözlə deyil, yalnız zor gücünə müəyyən hərəkətlərə yol verilir. Düşünürəm bunu etmək lazım deyil. Yəni, pedaqoq təminatlı olmalıdır, səbr nümayiş etdirməlidir. Ən azı həmin şagirdin valideynini dəvət etməli, ona qaydaları izah etməli, övladı ilə bağlı müvafiq tapşırıqlar verməlidir. Yəni, bunları zor tətbiq etmədən, şiddət göstərmədən həll etmək mümkündür.

Amma dediyim kimi bəzi məsələlərdə məktəblərin özündə yəni, təhsil müəssisələrinin özündə müəyyən çatışmayan tərəflər var. Birincisi, məsələn, biz başlıca olaraq psixoloji tərəfini araşdırmalıyıq. Yəni, məktəblərin içərisində psixoloq vəzifəsini yerinə yetirən şəxslər işləməyi bacarmalıdır. Təəssüflər olsun ki, indi psixoloqların bəziləri yerində deyil və yaxud da həmin ixtisasın sahibi deyil, sadəcə psixoloq kimi fəaliyyət göstərir. Yəni, bizdə sadəcə psixoloq anlayışı elə formalaşmış ki, yalnız biz uşağı psixoloqa aparırıqca "bu uşaqda yəqin əqli çatışmazlıq var, ona görə psixoloqa aparılır" düşüncəsi yaranır.

Yəni, bu kimi məsələdə mütləq psixoloqa müraciət etmək lazımdır ki, belə halların qarşısı ən azı alın-sın. Eyni zamanda, məktəb psixoloqu da bu məsələdə diqqətli olmalıdır. Biz deyər bilmərik ki, bu hadisə təkcə bizim ölkəmizdə baş verir. Demək olar ki, dünyanın əksər ölkələrində bu kimi hallar var. Daha az təsadüf olunan hallar təbii ki, Avropadadır, Amerika Birləşmiş Ştatlarında və yaxud Kanada və s. Yəni, inkişaf etmiş ölkələrdə bu kimi hallara daha az təsadüf olunur. Amma bu da o demək deyil ki, orda bu kimi hallar baş vermir. Yəni, orda da baş verir. Orada isə konkret olaraq təbii ki, belə bir hal baş verdiyi zaman yəni, bu xəyata yol verən şəxslərlə bağlı inzibati qaydada tədbir görülür. Lazımdırsa məktəb rəhbərliyi vəzifədən kənarlaşdırılır və yaxud da uşaqla bağlı hər hansı bir qərar verilir.

Düşünürəm ki, biz maksimum çalışmalıyıq ki, təhsil alanlara övladımız kimi yanaşaq. Baxmayaraq o nə qədər nadinc olacaq, baxmayaraq o nə qədər dərslə poza-çaq. Bunun həlli qaydalarını sivil formada həyata keçirmək daha məqsədəuyğundur".

Ayşən Vəli

Müəllim-şagird GÜNAHKAR KİMDİR?

mən izlədim.

raq ünsiyyət qurun.

SiA məsələ ilə bağlı araşdırma apararaq təhsil eksperti, sosioloq, psixoloq və DİN rəsmisinin fikirlərini öyrənib.

Daxili İşlər Nazirliyinin Mətbuat Xidmətinin KİV və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəisi, polis mayoru Elşad Hacıyev: "Ərazi üzrə Nəsimi RPI-nin 19-cü Polis Şöbəsinə təhqiqat araşdırmaları aparılır. Hazırda təhqiqat qrupu məktəbdədir. Araşdırmanın

nəticəsindən asılı olaraq əmələ hüquqi qiymət veriləcək".

Psixoloq Zeynəb Əyyubova: "Kimliyindən asılı olmayaraq heç bir kəs başqa bir şəxsə qarşı şiddət tətbiq edə bilməz. Yaşından, cinsindən, tutduğu mövqedən asılı olmayaraq şiddətin əleyhinəyik.

Əgər bir fərd şiddət edirsə ya şiddət dolu bir ailədə böyüyüb, ya şiddətin şahidi olub, ya da şiddətə məruz qalıb ki, indi öz də başqalarına şiddət edir.

Ümumiyyətlə, inkişaf etmiş dünya ölkələrində hətta valideyn belə uşaqla münasibətdə ehtiyatlı davranış sərgiləyir. Yəni, valideyn belə "mənim öz uşağımdır" deyib övladına əl qaldırmır. Biz tez-tez parkda, mağazada uşağını döyən valideynlərə rast gəlirik.

Müəllim və direktor uşaqları

Artıq kütləvi informasiya vasitələrində, mətbuatda, sosial şəbəkələrdə çox ciddi müzakirəyə səbəb oldu. Burada direktoru müdafiə edənlər də çox oldu. İnsanlar müxtəlif qrupa ayrıldılar. Birbaşa müəllimin uşağa fiziki zor tətbiq etməsini pisləyənlər, qınayanlar da oldu.

Azərbaycanda ümumiyyətlə təhsil insan yönümlüdür, yəni şəxsiyyət yönümlüdür. Bu baxımdan uşağa hər hansı bir zor işləmək qanunla da yolverilməzdir. Mən düşünürəm şagirdə qarşı zor tətbiq edilməsi düzgün deyil. Amma gəlin bir realığı nəzərə alaq. Təbii ki, mən direktorun bu hərəkətini təqdir etmirəm. Onu pisləyirəm, qınayıram və fikirləşirəm ki, heç də yaxşı hal deyil. Amma gəlin baxaq. Məktəbə gedən uşaqlar hamısı normal ailələrdənmi çıxırlar. Təəssüf ki, yox. Azərbaycanda xeyli çətin, problemlə ailələr var. Ailə uşağı böyütməklə bağlı məsuliyyətini dərk etmir, ailədə uşağa münasibət sözün həqiqi mənasında normal şəkildə qurulmayıb. Yəni, uşağı tərbiyə etmək, uşaqla maraqlanmaq, uşağın dərslə ilə maraqlanmaq, onun kimlə yoldaşlıq etməsi ilə maraqlanmaq, onun vaxtını düzgün idarə etmək kimi məsələlər həqiqətən də ciddi valideyn məsuliyyəti tələb edir.

Amma görək bizim valideynlər məsuliyyətləri dərk edirləmi? Təbii ki, etmirlər. Bir çox hallarda bəli valideynlər elə eşidiblər ki, təhsil şəxsiyyət yönümlüdür, şagirdə əl vurmaq olmaz, şagirdə qarşı ümumiyyətlə nəinki fiziki zor, şiddət, eyni zamanda ona qarşı bərkdən danışmaq da olmaz. Bilirsiniz biz bu yolla əslində müəllimləri xeyli nüfuzdan salmış da olur. Mən özüm də ixtisasca müəlliməm. Yəni, bu işin nə qədər çətin olduğunu bilərəm. Amma bu məsələdə mən təkcə direktoru qınamaq istəmi-

ki, onlarla işləmək həqiqətən çətinidir. Onların valideynləri çətin insanlardır. Onların tərbiyə olunduqları ailələr çətin ailələrdir. Yəni, biz elə hər şeydə müəllimi günahlandırırıq?

Düşünürəm ki, məktəblərdə uşaqla belə davranılması yaxşı hal deyil. Amma biz nəzərə alaq ki, müəllimin də, direktorun da əsəbləri dəmirdən deyil. Onlar da insanlar, onlar da böyük insan qrupu ilə işləyirlər. Bu baxımdan mən məsələyə birmənalı olaraq baxmağın tərəfdarı deyiləm.

Ümumiyyətlə, müəllim, şagird, direktor münasibətinin dünyada necə olması ilə bağlı məsələdə fərqli situasiyalar var. Sovet dövründə də müəllim hətta şagirdə qarşı ən ağır şiddəti göstərirdi. Hətta mənim bu yaxında rastıma çıxdı. Çox məşhur insanlardan biri deyir ki, mənim müəllimim atamın qayışı olub. Bu baxımdan dünyada, Avropa ölkələrində vəziyyət fərqlidir. Çünki, o ölkələrdə mən bizim valideynləri təhqir etmək, aşağılamaq istəmirəm. O fikirdən də uzağam. Amma yenə də qeyd etmək istəyirəm ki, təəssüf ki, bütün ailələr eyni deyil. Bəzən olur ki, normal ailədən gedən uşaq görürsən ki, məktəbdə o çətin ailədən gəlmiş uşağın təsirində düşür. Yəni, ailələrin özündə ciddi problem var. Həqiqətən də bu belədir. Bunu gizlətməyin yeri yoxdur və indi siz görün bu cür vəziyyətdə müəllim, direktor hansı əziyyəti çəkir və hansı çətinliyi yaşayır".

Təhsil məsələləri üzrə ekspert Elçin Əfəndi: "Dünən o görüntünü mən də izlədim və təəssüf ki, bu kimi hallar təkcə dünyanın deyil, yəni, bu gün də proses baş verib. Hansısa məktəbdə və yaxud da bundan əvvəlki günlərdə də baş

Qırğızistanın "Prudent Solutions" analitik mərkəzinin direktoru, tarix elmləri namizədi Esen Usubəliyev "Caliber" analitik mərkəzinə müsahibəsində Qazaxıstanda baş verən hadisələrlə bağlı maraqlı fikirlər səsləndirib. Müsahibəni oxucularımızın diqqətinə çatdırırıq.

- Cənab Usubəliyev, Qırğızistan Qazaxıstanın yaxın qonşusudur və hesab edirəm ki, siz regionda, bu ölkədə baş verənləri daha aydın başa düşürsünüz. Ona görə də ilk sualımız belədir: siz hazırda Qazaxıstandakı vəziyyəti necə qiymətləndirirsiniz?

- Hazırda Qazaxıstan müstəqil tarixinin ən faciəli dövrlərini yaşayır. Təbii ki, Qırğızistan mədəni və etnik baxımdan ən yaxın dövlət kimi Qazaxıstan xalqına rəğbət bəsləyir və bu vəziyyətin bütün acı və faciələrini hiss edir. Qırğız xalqında "Qazax çölündə uşaq ağlayanda, dağda qırğız anasının döşündən süd axır" deymi var. Bu deyim iki xalqın yaxınlığını kifayət qədər dəqiq ifadə edir.

Qazaxıstandakı indiki vəziyyətə gəlincə, rəsmi xəbərlərə görə, ölkə ərazisində şərti olaraq iki münaqişə zonasını ayırmaq olar: ölkənin qərbi və şimal-qərbi, əslində etirazların başladığı Almatı bu etirazların ən qanlı və faciəvi ölçülərə sahib olduğu bölgədir. Aktau və Qazaxıstanın qərbində və şimal-qərbində yerləşən digər şəhərlərdən fərqli olaraq, Almatıdakı etiraz güclərindən biri, ehtimal ki, terrorçularla əlaqəsi olan cinayətkar qruplar idi. Məhz onlar silahdan istifadə etməklə mahiyyətə dinc nümayişləri ciddi iğtişaşa çevirdilər. İndi ölkənin cənub paytaxtında artıq həm mülki əhalidən, həm də hüquq-mühafizə orqanlarından çoxlu itkilərə səbəb olan küçə döyüşləri praktiki olaraq başa çatıb.

- Sizcə, ölkədə baş verən iğtişaşların arxasında nə və ya kim dayanır?

- Qazaxıstandakı etirazların arxasında kimin və ya nəyin dayandığını söyləmək kifayət qədər çətinidir. Əvvəlcə onlar yüksək

enerji qiymətlərinə qarşı sosial etiraz olaraq başladılar, sonra tez bir zamanda siyasi çalarlar qazandı və Almatıda və bölgədə silahlı müqavimətə səbəb oldu. İstis-

lər, əhalinin davamlı yoxsullaşması fonunda qısa zamanda dönməz xarakter aldı. Ərzaq və sosial-tibbi xidmətlərin bahalaşması və əhalinin ölkənin əvəzəlməz rəhbərliyindən ümumi narazılığı fonunda.

Digər amil sənayedə, energetika sektorunda və digər sahələrdə əcnəbilərin mövcudluğu idi ki, burada əcnəbi mütəxəssislər yerli əhali arasında ciddi gəlir fərqi qalır və daim artırdı ki, bu da sosial narazılığın əlavə elementini yaradırdı: hökumət və əsas məqsədi Qazaxıstanın milli sərvəti ilə soyğunçuluq etməyə çalışan xarici şirkətlər eyni cəbhədə durmuş kimi qəbul edilirdi. Yığılmış problemlərin yükü Janaozen və Aktauda etiraz əhval-ruhiyyəsinin artmasına səbəb oldu və sonra tez bir zamanda bütün ölkəyə yayıldı.

Etirazçılar müxtəlif tələblər irəli sürürlər: qazın qiymətinin aşağı salınmasından tutmuş ölkənin Avrsiya İqtisadi İttifaqından çıxmasına qədər. Amma

- Qazaxıstan prezidenti Tokayev KTMT-ni ölkəyə dəvət etdi. Siz bu barədə nə düşünürsünüz?

- Belə görünür ki, KTMT-nin sülhməramlı qüvvələri münaqişənin həllində əsas rolə malik olmayacaq. Sadəcə səbəbdən onlar ölkədə təhlükəsizliyi tam təmin etmək üçün kifayət edəcək sayda deyil. Onların yalnız köməkçi rolə olacaq, xüsusən də ən mühüm strateji obyektlərin və ya nəqliyyat arteriyalarının və digərlərinin mühafizəsində. Bütün iş hələ də Qazaxıstanın öz qüvvələrinin üzərinə düşür, görünür, Nazarbayevin Təhlükəsizlik Şurasının rəhbəri postunu tərk etdikdən sonra yenidən təyinat məsələlərini həll etmək üçün vaxt lazım olub.

- Qazaxıstan üçün bu vəziyyət necə başa çatacaq?

- Təəssüf ki, Qazaxıstanda vəziyyətin tam nizamlanmasının vaxtını proqnozlaşdırmaq mümkün deyil. Münaqişənin həllinin güclü mərhələsi başa çatdıqdan sonra belə, Qazaxıstan cəmiyyəti siyasi təlatümlərdən və yeni siyasi qrupların istəklərindən qızışmaqda davam edəcək və onlar, şübhəsiz ki, meydana çıxacaq və ölkədəki siyasi və iqtisadi vəziyyətə təsir göstərəcəklər. İndi Qazaxıstanda "Nazarbayev erası" başa çatdıqdan sonra uzunmüddətli dəyişikliklər mexanizmi işə düşüb. Və bu ölkə regional klanlar və təsir qrupları arasında siyasi razılaşmanın yeni formalarının axtarışının çətin yolunu keçəcək. Bu, hazırkı prezident Tokayev və ya Qazaxıstan cəmiyyəti və siyasi təsir qrupları tərəfindən qəbul ediləcək (kompromis kimi seçiləcək) başqa yeni siyasi fiqurun dövründə baş verə bilər. Qazax cəmiyyətinin ictimai-siyasi quruluşunun bütün mürəkkəbliyi, o cümlədən ənənəvi olaraq qruplara bölünməsi ilə etiraf etmək lazımdır ki, danışıqlar aparmaq və əməkdaşlığın kompromis formalarını axtarmaq istəyi nə qədər uzaq olsa da, müasir inkişaf yolu ilə getmək istəyən istənilən köçəri xalqın qanında var. Üstəlik, Qazaxıstanın ənənəvi siyasi mədəniyyəti regionun digər ölkələri ilə müqayisədə həmişə daha çox inkişaf edib.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

Qırğız ekspert: "Bəzi qüvvələr Qazaxıstanın xarici siyasət istiqamətini dəyişməyə çalışırdılar"

na etmək olmaz ki, Almatıda kənardan təlim keçmiş, əsas məqsədi güc strukturlarını tamamilə gözəndən salmaq, ölkəni siyasi və iqtisadi böhrana sürükləmək olan tərxiatçı qüvvələr olub. Və bu dalğada səlahiyyətlərin yenidən bölüşdürülməsi mexanizmini işə salmağa və Qazaxıstanın xarici siyasət istiqamətini dəyişməyə çalışıblar- bunu istisna etmək olmaz.

- Etirazçılar, əslində, nəyə nail olmağa çalışırlar?

- Burada etirazların səbəblərini anlamaq lazımdır. Qazaxıstanda enerji (qaz) qiymətlərinin bahalaşması ilə bağlı xalqın narazılığı ilə başlayan etirazlar pandemiyadan sonra tənəzzüllə bağlı cəmiyyətdə yığılan problem-

problem ondadır ki, ayrı-ayrı rayon və şəhərlərdə tələblər fərqlidir və ortaq müxalifət platforması yoxdur. Etirazçıları birləşdirən yeganə şey Tokayevin hakimiyyətə gəlişindən sonra hakimiyyətin yarımcı qalmış keçidi və ölkədə Nazarbayev ailəsinin təsirinin davam etməsi ilə bağlı məyusluq idi. İndi təbii ki, birinci prezident nəhayət səlahiyyətlərini itirdikdən sonra bu amil öz təsirini zəiflətdi. Lakin buna baxmayaraq, etirazçıların gələcəkdə yeni prezident və parlament seçkilərinin keçirilməsini tələb edəcəklərini də istisna etmək olmaz. Problem ondadır ki, etirazlar dağınıqdır və onların arxasında duran qruplar müxtəlif məqsədlər güdür. Hakimiyyətdə, sadəcə olaraq, dialoq aparacaq heç kim yoxdur.

Dünyada ən çox borcu olan ölkələr sırasında yer alan Yunanıstan bu yaxınlarda silahlanma ilə bağlı ambisioz cəhdi ilə yadda qaldı. Belə ki, Fransadan 18 Rafale qırıcı təyyarələri alan Afina 2021-ci ilin sentyabr ayının əvvəlində daha 6 qırıcı, üstəgəl 3 dəniz frəqatı əldə edib. Yunanıstanın ötən ilki silahlanma cəhdləri bununla da baş çatmayıb. Məlum olub ki, ötən ilin dekabrında Yunanıstan ABŞ-dan 9,4 milyard dollar həcmində silah almaq istəyir və bu barədə müraciət edib.

Beləliklə, Afina 2019-cu ilə müqayisədə 2021-ci ildə özünün müdafiə xərclərini 57% artırıb. Bəs böyük borclar içində çabalayan Yunanıstanın bu qədər müdafiə xərclərinə gətməsinin məqsədi arxasında hansı maraqlar, məqsədlər dayanır? Təbii ki, qonşusu Türkiyə ilə böyük qarşıdurmaya hazırlaşmaq məqsədi. Belə ki, 2020-ci ildə Yunanıstanın Şərqi Aralıq dənizindəki uğursuzluqları bu ölkənin müdafiə xərclərini artırmağa motivasiya edib. Məsələnin dərin təfərratlarını bilməyənlər üçün xatırlada bilərik ki, həmin vaxt Afina Şərqi Aralıq dənizində Ankaranın atdığı ardıcıl uğurlu addımlarının qarşısını almağa müvəffəq ola bilməyib. Hətta Yunanıstan bu məsələdə başda Avropa İttifaqı olmaqla bütün platformalardan istifadə etməyə çalışsa belə Türkiyəyə qarşı nəhəng və mobiləşdirilmiş blok formalaşdırma bilmədi.

Yunanıstanın ABŞ-la hərbi əməkdaşlığının dərinləşdirilməsi Afinanın Parislə bağladığı alyansından daha tələb olunan kimi görünməkdədir

Sırr deyil ki, Yunanıstanın yeni qayğıkeşləri Fransa və ABŞ-dır. Bu alyans təşəbbüsü Yunanıstan tərəfindən 2021-ci ildə irəli sürülmüşdü

və belə görünür ki, yaxın vaxtlarda sözügedən alyansın birgə fəaliyyətləri daha da dərinləşəcək. Bəs həmin təşəbbüslərdə daha hansı diqqətçəkici məqamlar mövcuddur? Qeyd edək ki, 2021-ci ilin 28 sentyabrında Yunanıstanla Fransa arasında hərbi əməkdaşlıqların daha da dərinləşdirilməsi ilə bağlı razılaşma, daha dəqiq desək, hərbi pakt imzalandı. Bu paktla Afina BMT Təhlükəsizlik Şurasının daimi nüma-

Yunanıstanın ambisioz cəhdi, Türkiyənin gücü!

Və ya Afina Egey dənizindəki sərhədlərini 12 dəniz mili artırmaq iddialarından əl çəkməzsə Ankara hansı addımlarını ata bilər?

yəndəsi olan Parisdən dəstək qazanmış oldu.

Lakin Yunanıstanın ABŞ-la hərbi əməkdaşlığının dərinləşdirilməsi Afinanın Parislə bağladığı alyansından daha tələb olunan kimi görünməkdədir. Və təbii ki, sözügedən proseslərin sərhədləri yaxınlığında cərəyan etməsi Türkiyəni haqlı olaraq ciddi şəkildə narahat etməyə başlayıb.

Bu arada, qeyd etmək yerinə düşərdi ki, Yunanıstan ABŞ-n böyük strateji nəzər-nöqtəsində elə də həyati əhəmiyyət daşıyan vəziyyətdə deyil. Ancaq hər halda, fakt, fakt olaraq qalmaqdadır: ABŞ Yunanıstanla effektiv əməkdaşlığını daha əvvəlki illərə nisbətən daha böyük çərçivədə qurur.

Yeni format əsasən Egey və Şərqi Aralıq dənizlərində regional

ziddiyyətlərə gətirib-çıxaracaq

Bu kimi proseslərin proqnozu nu düşünsək həm də belə bir nəticəyə gələ bilərik ki, yeni format əsasən Egey və Şərqi Aralıq dənizlərində regional ziddiyyətlərə gətirib-çıxaracaq. ABŞ-ın Yunanıstanla münasibətlərinin yeni dinamikasının əsas səbəbi isə Türkiyə ilə ABŞ arasında olan bəlli münasibətlərin mövcudluğudur. Birləşmiş Ştatlar Yunanıstanla Türkiyə arasında soyuq münasibətlər yarandığı zaman daha əvvəllər vasitəçisi, yaxud münaqişənin aradan qaldırılması istiqamətində tənzimləndiricisi rolunda oynaydırsa, artıq Vaşinqtonun da bu məsələdə yeni rol aldığını deyə bilərik. Artıq fakt budur ki, ABŞ Qara dənizdə və Şərqi Aralıq dənizində öz maraqlarını qoruması üçün Yunanıstana böyük yardımlar, dəstəklər göstərir.

Lakin situasiyanın ironiyası

həm də bundadır ki, Afina hərbi dəstəklər dinamik şəkildə göstərilərsə belə Yunanıstanın Qara dənizə çıxışı yoxdur. Şərqi Aralıq dənizindəki sahil xətti isə cəmi 200 kilometr təşkil edir. Nəticədə Türkiyə orta və unuzmüddətli əks ölçülər götürür - əlbəttə ki, xüsusilə müdafiə sənayesini inkişaf etdirməsi ilə. Yunanıstan özünün maksimalist hədəflərinin qiymətini bilmir, Türkiyə isə heç bir tərəddüd etmədən Yunanıstanın heç vaxt qəbul edilməyəcəyi ekspansionist iddialarına qarşı mübarizəsini şüddətləndirəcək.

Əbəs deyil ki, Türkiyənin Müdafiə naziri Hülusi Kılıç yunan tərəfinə xəbərdarlıq edib ki, Türkiyənin marqlarına qarşı yanlış hesablamalar aparmasın və xüsusilə Egey dənizindəki sərhədlərini 12 dəniz mili (19,3 km) artırmaq iddialarından əl çəksin. Afinanın düşünməyə vaxtı var...

Rövşən RƏSULOĞ
P.S. Vaxtilə Türkiyə 15 iyul dövlət çevrilişi olaylarını baxmayaraq, Fərat Qalxanı adlı hərbi yürüş təşkil etdi və onda bir çoxları Ankaranın bu addımını Türkiyənin tənəzzülü ilə nəticələndirəcəyini qiymətləndirmişdi. Lakin sonnda məhz türk ordusu Fərat Qalxanı yürüşündə 4 min İŞİD terrorçusunu məhv etdi...

TƏRS BAXIŞ

Əli Kərimlinin

“harada aş, orada baş” siyasətbazlığı

Fəqət haraya qədən, bunu bir Allah bilir, çünki “proqnozların” heç biri özünü doğrultmayıb, nəticələr isə “0”a bərabərdir!

Müxtəlif vasitə və yollarla siyasi arenaya atılan, məhz həmin gündən başlayaraq şəxsi maraqlarını milli və dövlətçilik maraqlarından üstün tutan, “fəaliyyətini” isə yalnız qaragüruhçuluq ideyaları əsasında quran, son illər ərzində, xüsusilə, sosial şəbəkələrdəki trollarından maksimum dərəcədə fayda götürmək məqsədi ilə virtual “liderlik” obrazında yaşamağı özünə şəkər edən AXCP sədri Əli Kərimlinin daha bir ənənəsi də mövcuddur: harada aş, orada baş...

Məsələyə daha dərinləndirən yansıyaq - hər hansı ölkədə, hətta uzaq Afrikada, ya da Cənubi Amerikada qarmaqarışıqlıq hadisələri baş verər-verməz AXCP sədri dərhal həmin hadisələrə münasibət bildirməli, yaxud bu hadisələrin “tezliklə Azərbaycana da transfer olunacağını” deməlidir.

Əli Kərimli özünün “ağıllı”, yaxud “99,9%-lik “proqnozlarını” verib, elə indi də həmin qeyri-ciddi “proqnozlarını” verə-verə gedir

Məsələn, Tunisdəki göyertisatının özünü yandırması olayından başlayan “ərəb baharı”ndan uzaq Tanzaniyadakı “Mqananumba” qəbiləsinin digər qəbiləyə qarşı qiyamına, Ukraynada bir-birini devirərək əvəzləmiş hakimiyyətlərdən başlayaraq uçqar Venesueladakı qarşıdurmalara, Gürcüstandan

yaxın Qazaxıstana və hətta Myanmaya qədər - bütün qiyam və inqilabların hamısında Əli Kərimli özünün “ağıllı”, yaxud “99,9%-lik “proqnozlarını” verib, elə indi də həmin qeyri-ciddi “proqnozlarını” verə-verə gedir. Fəqət haraya qədən, bunu bir Allah bilir, çünki “proqnozların” heç biri özünü doğrultmayıb, nəticələr isə “0”a bərabərdir!

Halbuki bu adam indiyə qədər izah etmir və ya edə bilmir ki, nəyə görə “liderim” dediyi və şəklini başı üzərindən asdığı mərhum

Əbülfəz

Elçibəyi niyə, nə üçün hədəfə aldı, təhqir etdirdi, sonunda isə sədrlik kürsüsünü, sözün əsl mənasında, işğala məruz qoydu - iki onillikdən çoxdur ki, həmin kürsüdən ikiəlli yapışaraq kefi istədiyini edir. İstəyir onun səhvlərini üzünə deyən partiyadaşlarını trolları vasitəsi ilə qaralayır, söydürür, istəyir partiyalıları “siyasi mühacir” kimi Qərb ölkələrinə getmək istəyən şəxslərə satır. AXCP Əli Kərimlinin şəxsi biznes təşkilatıdır və bu da artıq danılmaz aksiomaya çevrilib.

Əli Kərimli birbaşa düşmən maraqlarına nökrəçilik edir, bu isə isbatdır!

Beləliklə, bir vaxtlar liderinə xəyanət edən şəxs qeyd edilən faktlarla yanaşı, növbəti xəyanətlərini birbaşa milli məcraya yönəldir və biz bütün bunla-

rı son zamanlar kifayət qədər müşahidə etməkdəyik, əvvəlki ampuadadırlar.

Yadınızdadırsa, həmin bu Əli Kərimli bir neçə ay əvvəl necə deyirlər, “gül vurub” və özünü növbəti dəfə rəzil duruma salmışdı. Öz aləmində guya “sensasiyalı” status paylaşaraq, “Paşinyanın Azərbaycanı şoka salacaq səs yazısı” adlı cizma qarasında Azərbaycan hakimiyyətini xəyanətdə ittiham etməyə cəhd göstərmişdi.

Təki qarayaxma olsun, təki onun dediklərinə çəpik çalanlar olsun ki, o da boynunu uzada-uzada özünü “dahi siyasətçi”, yaxud “lider” kimi hiss etsin. Lakin bu fərd unudur ki, onun partiya sədri olaraq digər bütün siyasi müxəlifət partiya sədrlərinin imzaladıqları Vətən müharibəsi bəyanatına, Zəfərdən sonra isə Şuşa Bəyannaməsinə dəstək imzasını atmaması artıq məqsədinin nədən ibarət olduğunu açıq-aşkar ifşa edir - Əli Kərimli birbaşa (!!!) düşmən maraqlarına nökrəçilik edir, bu isə isbatdır!

Hətta Əli Kərimlinin Azərbaycan hakimiyyətini “xəyanətdə” ittiham etməsi bəzi radikal müxəlifətçiləri də hiddətləndirmişdi, yeni Əli Kərimlinin şərbəzliyini qəbul etməmişdilər. Siyasi fəal Elbəyi Həsənlinin yazdığı maraqlıdır. “Qarabağ məsələsi İlham Əliyevin ən güclü yeridir. Ağıllı siyasətçilər öz rəqiblərinin ən zəif yerini nişan alırlar. Bizim “ağıllı” radikal müxəlifətimiz də absurd ittihamları siyasi fəaliyyət hesab edərək tam destruktivizmlə məşğul olur”, deyər Həsənlili yazmışdı. Bu gün də həmin status yerindədir...

Beləliklə, elə bu ağılda olduqlarına görə 30 ildən çoxdur ki, yerlərində addımlayıb, bir addım irəli atarkən iki addım, hətta daha çox geriye sürüşürlər. Qoy sürüşsünlər, görək haraya qədər sürüşəcəklər. Çünki sürüşdükcə milli maraqlarımız bu kimi siyasi dələduzlardan xilas olur.

Rövşən RƏSULOĞ

Hələ ölkədə baş verən hadisələrdən əvvəl Qazaxıstan da, Ermənistan da Qərb dövlətlərinin onlardan istifadə etdiyini anlayıb. SİA xəbər verir ki, bu sözləri MDB-nin Dövlət Dumasının, Avrasiya integrasiyası və həmvətənlərlə əlaqələr komitəsinin rəhbəri Leonid Kalaşnikov Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın KTMT sammitində iştirakını şərh edərkən deyib.

Qazaxıstanda baş verən hadisələrdə beynəlxalq terrorçuların iştirakı ilə bağlı məlumat Ermənistanı təşvişə salıb. Bu sözləri bazar ertəsi baş nazir Nikol Paşinyan KTMT Kollektiv Təhlükəsizlik Şurasının növbədənəkar sessiyası zamanı deyib. O, həmçinin bildirib ki, ölkə müqavilə dövlətlərdən böhrana cavab mexanizmlərini gücləndirmək üçün birgə səylər göstərməyi gözləyir.

“Ermənistanda çoxlu Qərb QHT-ləri var idi və Paşinyanın o qədər də şəxsi himayədarının (amerikalı milyarder Corc Soros) olması şərt deyildi, sadəcə olaraq bəzi millətçi hərəkatlar üçün (Qərbin) hesablamaları var idi. Onlar Ermənistanda

bioloji stansiyalar açdı”, deyər Kalaşnikov bildirib.

Onun sözlərinə görə, Ermənistan yaxşı anlayırdı ki, onlardan Rusiyaya təzyiq göstərmək üçün regionda rıçaq kimi istifadə olunub və başqa bir kontekstdə Ermənistan Qərbi çox da maraqlandırmırdı. “Düşünürəm ki, öz ölkələrinin necə Qərb ölkələrinin maraqları üçün istifadə edildiyinin dərk edilməsi və aydınlanması Qazaxıstandakı hadisələrdən bir qədər əvvəl baş verib. Onların Amerika və ya Fransanın hansısa məqsədləri üçün lazım olduqlarını anlayıblar”, deyər Kalaşnikov əlavə edib.

Xatırladaq ki, siyasətçilər və politoloqlar hər zaman Paşinyanı Sorosun himayədarı adlandırıblar. Xüsusilə, 2020-ci ilin sonunda Azərbaycan prezidenti cənab İlham Əliyev Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanı “Sorosun məhsulu” adlandırdı. Eyni zamanda, Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan özü bir il əvvəl jurnalistlərə bildirib ki, amerikalı milyarder maliyyəçi Corc Soros 2019-cu ilin yanvarında Davosda Dünya İqtisadi Forumundan əvvəl onunla görüş istəyib, lakin işlərin sıxlığı səbəbindən görüş baş tutmayıb.

İnam Hacıyev

Təhmasib Novruzov

Hollandvari “döymə”kratiya və ya cəhənnəmə gedənin yoldaş axtarışı

Yox, əziz oxucu, başlığı oxuyanda elə hesab etmə ki, söhbət bizim döymələrdən, yeni döymə kababdan, döymə kotletdən, məşhur Naxşivan döyməsindən gədir. Hollandlarda hardadı o mədəniyyət ki, döymə ətdən növbənöv yeməklər hazırlasınlar, bizlərə də onun ləzzətindən dəm vurub iştahlandırınlar? Yadıma məşhur bir hədis düşdü. Deyilənə görə, bir gün islam peyğəmbəri Həzrət Məhəmmədin (s.s.) yanına bir kişi gəlir, yanında da həddi-buluğa çatmayan oğlu. Ərz edir ki, ya peyğəmbər, bu uşağın canında səpmə var, loğman deyir ki, xurma yeməsin, amma nə qədər eləyirəm, yenə yeyir. Siz deyir, bəlkə xurma yeməkdən əl çəkdi. Peyğəmbər bir kişiye, bir də uşağa baxıb deyir ki, sabah gələn peyğəmbər uşağın başını tumarlayıb deyir ki, xurma sənə ziyandır, yemə! Kişi peyğəmbərə təşəkkür edəndən sonra sual edir ki, ya peyğəmbər, bunu niyə dünən demədir, bu uzaq yolu mənə yenidən bura gətirdin? Bunun hikməti nədir? Peyğəmbər gülümsünüb deyir ki, dünən mən özüm xeyli xurma yemişdim, özüm yediyim halda uşağa necə deyəydim ki, sən xurma yemə? Bax, bu hollandların (əslində, təkcə onların yox...) bizlərə demokratiyadan dərs keçmək cəhdləri buna bənzəyir. Müstəqilliyini əldə edən keçmiş sovet respublikalarına otuz ildə demokratiya dərsi deyirlər. Guya bu respublikaları demokratiya “elm”i ilə silahlandırmaq istəyirlər ki, cəmiyyət “avropalaş”sın! Adama deyirlər, ay mən deyən, budu sənə zığ-zığın (oxu: demokratiyan)? Özündə olmayanı bizlərə niyə təbliğ eləyirsən? Neçə gündür dünyanın bütün aparıcı kanalları, media bahadırları Hollandiyanın tən ortasında hakimiyyətin xalq kütlələrinə qarşı törətdiyi vəhşiliklərdən danışır, yazırlar. Özləri kimi qudurmuş itləri sadə adamların üstünə fışqırmaqdan tutmuş, biberli qaz üfurməyə qədər, dubinka ilə əzişdirməkdən tutmuş təpikləməyə qədər kütləyə qarşı hansı vəhşiliklərdən istifadə etmədilər? Və bunları görəndə anlayırsan ki, Avropanın çıxır-bağır saldıqı demokratiya, əslində, “döyməkratiya” imiş. Son illər Hollandiyanın demokratiya haqqında moizələrinin fantan eleməsi hara, bu səhnələr hara? Yadımdadı, beş-altı il əvvəl söhbətidir, Bakıda iğtişaş törətmək istəyən bir-iki nəfəri, tabesizlik göstərdiyinə görə zorla maşına mindirən polislərimizdən nələr yazmadı hollandlar? Sən demə, bizim qanunu pozan adamlara məcburi tədbir görməyimiz “demokratiya” pozuntusu imiş. Amma özləri günün günorta çağı dünyanın gözləri qabağında bu boyda qələti eləyirlər, yeni “döyməkratiya” nümunəsi göstərilir, amma bu, demokratiyanın pozulması deyilmi. Burda deyiblər e, “demokratiya deyir yerindən qalxan, adamın (oxu:hollandların) üzündə həya gərəkdir”. Yox, əstağfurullah, mən demirəm ki, hollandlarda demokratiya yoxdur. Bunu desəm ağzım əyilib durar qulağımın dibində. Amma bu demokratiya dövlətin cəmiyyətə verdiyi demokratiya deyil, cəmiyyətin özünün getdikcə “demokratikləşməsi”dir. Məsələn, demokratiya hollandlarda o qədər şişib ki, əxlaqsızlıq dönüb olub həyatın adi tərzlərindən biri. Kişilər qadınların təbii vəzifəsini icra edirlər, onlara da dövlət hüquq verir ki, buyurun, istəklərinizi icra edin. Həm xristianlıqda, həm islamda, həm də ümumən insanlıqda zinalıq hesab edilən bu cür fəaliyyət hollandiyadakı “demokratiya” sayəsində o qədər şişdi ki, hətta iki kişinin evlənməsinə də qanunla icazə verildi (tfu, lənət şeytana!). “demokratiya” bu ölkədə və qonşularında o qədər inkişaf etdi ki, kim istədi allah rəsulunu da təhqir eləməyə başladı. Amma nədənsə xristianların yox, müsəlmanların peyğəmbərini. İndi necə deyək ki, Hollandiyada demokratiya yoxdu? Var, həm də onun ən biabırçı, ən iyrənc təzahürləri ilə! Nə isə, can onların, cəhənnəm onların, bizə nə? Özləri öz ölkələrində istəsələr lap ayı ilə, itlə, pişiklə də evləne bilərlər. Bu, onların daxili işləridir. Amma bizimlə işləri olmasın. Zina-karlar da, onlara haqq verənlər də cəhənnəmlidilər, buna qətiyyətlə şübhə yoxdur. Yəqin bunlar da məşhur “cəhənnəmə gedən özünə yoldaş axtarar” məşhur zərb-məsəlindəki kimi, bizləri də özlərinə yoldaş eləmək istəyirlər. Amma keçməz, aşna. O sən, o sənə holland demokratiyan, o da cəhənnəm. Bizim öz yolumuz var, ən azı o yol bizi cəhənnəmə qədər sürükləməyəcək...

P.S. Elə hollandkimilərin barmağıdı ki, qardaş Qazaxıstanda partlayışa rəvac verib... Bundan da danışacağıq, inşaallah!

2022-ci ildə Ermənistan və Azərbaycan arasında nəzəri cəhətdən yerdə qalan bir sıra fikir ayrılıqlarını aşmaq və müəyyən mənada ortaqlıq mərhələyə gəlmək imkanları yaranmağa bilər. Artıq Rusiya XİN "vahid paketin" hazırlanması barədə də məlumat verib. Orada kommunikasiyaların bərpası, həmçinin infrastruktur üzərindəki təşəbbüsləri birgə işləmək, konkret layihələrin işə salınması kimi məsələlər yer alır. Lakin Rusiya XİN-nin məlumatına rəğmən, Ermənistan parlamentinin ayrı-ayrı üzvləri bildirirlər ki, yeni - 2022-ci il Ermənistan üçün növbəti uğursuzluqlar vəd edir, həmçinin, danışıqlar prosesinə yenidən baxılmalıdır və s.

O cümlədən, Ermənistanda revanşist qüvvələr bu gün də mövcuddur və onlar regionda sülhün, əmin-amanlığın, habelə yeni səhifələrin açılmasına qətiyyətlə razı olmadıqlarını bildirirlər.

Ermənistanın revanşçı deputatı Qarabağın erməni icmasına nə deyib?

Misal üçün, erməni milliyətçilərindən ibarət olan müxalifətçilər, daha dəqiq desək, "Şərəfim var" fraksiyasının parlamentdəki nümayəndəsi, deputat Tigran Abramyan özünün Facebook səhifəsində yazıb ki, müharibədən sonrakı dövr üçün yaradılmış və tənzimlənən prosesini aparacaq yeni format respublikanın milli maraqlarına cavab vermir, eyni zamanda, ermənilərin Cənubi Qafqaz məkanındakı mövcudluğunu məhv etmək məqsədini daşıyır. Revanşçı deputat hətta bir az da heyasızlaşaraq irəli gedib və Qarabağın erməni icmasına müraciət yollayıb ki, tanınmayan "dqr"-in Ermənistanın gündəmindən birdəfəlik olaraq çıxarılmasına imkan yaratmasınlar. Beləliklə, emosiyalara qapılmış və bütün məntiqləri itirmiş çağırışları ilə gündəmə çıxan Tigran Abramyan həmçinin diaspor bu məsələ ətrafında konsolidasiya gəlməsinin, baş nazir Nikol Paşinyanın isə ittiham edilməsinin vacibliyindən bəhs edib.

Beləliklə, erməni siyasi istəblişmentinin bir qütbü Ermənistan ictimaiyyətini nəqliyyat kommunikasiyalarının blokadan çıxarılması prosesinə hazırlayırsa, digər qütbü tamamilə əks mövqe nümayiş etdirir, hətta düşükdükləri böhranlı vəziyyətlərinə rəğmən, müharibədən yıpranmış, bezişmiş erməni ictimaiyyətini müqavimətə səsləyir. Artıq belə bir mümkün versiya da var ki, radikal millətçilər yeni ildə mövcud hakimiyyətə qarşı özünəməxsus revanş götürə bilərlər.

Sülh sazişi imzalanacağı təqdirdə Ermənistan üçün hazırkı dövrə qədər realizə olunmayan kütləvi imkanlar yaranma, Paşinyanın ölkədaxili populyarlığı artma bilər

Bütün bunların səbəbləri bellidir - sülh sazişi imzalanacağı təqdirdə Ermənistan üçün hazırkı dövrə qədər realizə olunmayan kütləvi imkanlar yaranacaq və ən kiçik uğurlar belə Paşinyanın ölkədaxili populyarlığını artıracaq. Mövcud pers-

Erməni

revanşistləri və ya Nikol Paşinyan uzaqqörən olmasa

Ermənistanın siyasi istəblişmentinin bir qütbü Ermənistan ictimaiyyətini nəqliyyat kommunikasiyalarının blokadan çıxarılması prosesinə hazırlayırsa, digər qütbü tamamilə əks mövqe nümayiş etdirir

pektivlər isə əlbəttə ki, radikal, revanşist müxalifət cəhətləri narahat edir, onların siyasi səhnədən tamamilə silinəcəkləri prosesini sürətləndirir. Bu baxımdan, yaranmış yeni şəraitdə Paşinyan və onun komandasının əllərinə böyük imkanlar düşür ki, onlar qeyd edilən prosesdə daxili düşmənlərini kənarlaşdırsınlar.

Növbəti parlament seçkilərində isə radikal revanşistlərin yerlərini erməni ictimaiyyətinə yaxşı tanış olan oliqarxlar tuta bilərlər və onlar da ələrinə olan imkanları vasitəsi ilə nəqliyyat kommunikasiyalarının blokadan çıxarılması, layihələrin həyata keçirilməsində hökumətə dəstəklərini göstərə bilərlər. Bütün bunlardan sonra isə Ermənistanın siyasi atmosferi ənənəvi formata keçə bilər - iqtidar partiyası sistemli müxalifətin parlament təmsilçiliyini təmin etməklə öz hegemonluğunu saxlamaq imkanını əldə edər. Təbii ki, Nikol Paşinyana da bu lazımdır.

Separatçılar "dqr" adlı saxta və cinayətkar rejimin Azərbaycanın yuridiksiyası altına keçəcəyini yaxşı bildikləri üçün...

Lakin sözügedən ssenarinin həyata keçməsi istiqamətində var-gəl edən ultranasionalistlər hər vaxt da danışıqlar prosesini pozmağa çoxsaylı cəhdlər göstərirlər. Görünən daha bir məsələ budur ki, tanınmayan "dqr" rejimində özlərini rəhbərlər kimi təqdim edən separatçı qalqı tör-töküntülər da siyasi arenadan birdəfəlik silinməyə hazır deyillər. Belə ki, separatçılar regionun geosiyasi məkanında əvvəllər də olmayan əhəmiyyətlerini indi bütövlükdə itirirlər. Yeni separatçılar "dqr" adlı saxta və cinayətkar rejimin Azərbaycanın yuridiksiyası altına keçəcəyini yaxşı bildikləri üçün siyasi maraqlarının ən azından Ermənistan sahəsində qalmasına çalışacaqlar. Buna görə də onlar gizli şəkildə revanşistlərin çağırışlarını dəstəkləyə bilərlər ki, Azərbaycanla Ermənistan arasındakı danışıqlar prosesi pozulsun, üstəlik, kommunikasiya məsələləri də baş tutmasın.

Ermənilərin diaspora strukturları da çox yəqin ki, müharibəsonrası tənzimləmədə özləri üçün hər hansı səmərə görmürlər. Misal üçün sual oluna bilər ki, erməni slitasından, kilsəsindən kimlər son otuz ildə Ermənistan və Azərbaycan arasında sülhün yaranması üçün cəhdlər göstərib? Gördüyü kimi heç kim!

Bu gün Ermənistanın baş naziri artıq müharibə sonrasındakı Azərbaycanın qalıbiyyətinə qarşı müqavimət göstərməsi baxımından partiyadaxili resurslarının bütününi istifadə edib. Onun sülh sazişini məhz Azərbaycanın şərtləri, tələbləri əsasında qəbul etməsindən başqa yolu da yoxdur.

Düzdür, Paşinyan revanşçıların ekstremist xarakterli addımlarına qarşı daha sərt mövqe göstərməyə və bu vasitə ilə müəyyən mənada onların əllərinə də oynaya bilər, amma bunun da sadəcə bir görünüşü xarakterli daşdığını hər kəs anlayır. Hətta o sülh sazişinin imzalanması, kommunikasiyaların açılması yönündə yenidən daha əvvəlki variantlarını işə salarsa, çox yəqin ki, belə oyunbazlıqlar onun uzaqqörən olmaması faktını növbəti dəfə təsdiq edəcək.

Rövşən RƏSULOV

Fatih Terim

“Qalatasaray”dan getdi...

“Qalatasaray” baş məşqçisi Fatih Terimlə yollarını ayıraraq. Dünən İstanbul klubunun prezidenti Burak Elmas və idarə heyətinin iştirak etdiyi iclasda Terimlə bağlı qərar verilib. İstanbul klubu “imperator”la yolların ayrılmasına və yeni baş məşqçi axtarışına qərar verib.

Qeyd edək ki, 1996-2000, 2002-2004, 2011-2013-cü illərdə “Qalatasaray”ı çalışdıran Terim 2017-ci ildə 4-cü dəfə komandaya gətirilmişdi. Uğursuz mövsüm keçirən “Qalatasaray” hazırda Superliqada 20 turdan sonra 27 xalla 12-ci pillədə qərarlaşıb.

Səhiyyə Nazirliyinin mütəxəssis-eksperti Əkbər Quliyev uşaqlar arasında COVID-19 virusunun yayılma səviyyəsindən danışdı. SİA ekspertin müsahibəsini təqdim edir:

- COVID-19 ştamları yayılmasına görə uşaqlar arasında fərqlənirmi?

- COVID-19-un uşaqlar arasında yayılması ştamların müxtəlifliyinə görə dəyişir. COVID-19-un “alfa” ştamını biz daha kiçik yaşlı uşaqlarda rast gəldiyimiz halda, “delta” ştamı 10 yaş və üzəri uşaqlarda daha çox müşahidə edildi.

- COVID-19 xəstəliyini daha ağır gedişatda keçirən xüsusi risk qrupu uşaqlar varmı?

Böyüklərdə olduğu kimi, əsas xroniki xəstəliyi olanlar, allergik bronxiti olanlar, immunosupressiv dərmanlardan istifadə edənlər, xərçəng və revmatoloji xəstəlikdən əziyyət çəkən uşaqlarda ağır COVID-19 riski yüksəkdir.

- COVID-19-a yoluxan uşaqlarda spesifik simptomlar varmı?

- COVID-19-un əlamətləri qripə çox bənzəyir. Qripə gəldikdə isə COVID-19 ilə oxşarlığı ayırd etməni çətinləşdirir. Çünki hər iki xəstəlik boğaz ağrısı, hərarət, yorğunluq, quru öskürək, kimi əlamətlər verir və ötürülmə yolu eynidir. Bəzən uşaqlarda xəstəlik zamanı olan səpgilər valideynləri narahat edir və COVID-19 əlamətidir düşüncəsinə qapılırlar. Səpgilər çox vaxt virus xəstəliklərinin əlamətlərindən biri kimi meydana gəlir. Respirator

simptomlardan sonra meydana gəlir, ona görə də diaqnoz qoymaq üçün səpgiyə istinad etmək heç də yaxşı seçim deyil. Oxşar əlamətləri fərqləndirməyin ən doğru yolu PZR yaxma üsuludur.

- Son günlər tez-tez eşitdiyimiz “influenza” virusu uşaqlara necə təsir

“Uşaqlar arasında yayılan xəstəlik “influenza” virusudur”

edir?

- Son günlər uşaqlar arasında yayılan xəstəlik qripin, yəni “influenza” virusudur. Dekabrın əvvəlindən daha çox müşahidə olunmağa başlanılıb və artmağa davam edir. Kiçik körpələrə və 0-5 yaş qrupu uşaqlara daha çox təsir edir. Çox ağır bronxitə səbəb olur. Hazırda uşaqlar arasında COVID-19-dan daha çox qarşılaşdığımız virus qrupu budur. Uşaqlar xəstələndiyi halda vaxtında həkimə müraciət etmək lazımdır. Hətta xəstəliyin ilkin simptomlarında mütləq həkimlə məsləhət edilməlidir.

- Məktəbdə uşaqlar bir-biri ilə tez-tez təmasda olurlar. Bu vəziyyət uşaqlarda koronavirusdan başqa qrip kimi tənəffüs yolu infeksiyalarına yol açır mı?

Uşaqlar məktəblərdə maska, məsafə və təmizlik qaydasına ciddi diqqət yetirməlidir. Bu məqamda həm müəllimlərin, həm də

«SƏS» QƏZETİNƏ ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR AŞAĞIDAKI YAYIM ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ SAXLAYA BİLƏRLƏR

1. Azərpoçt Poçtdaşıma Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressainform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Qasid Mətbuat Yayım – 0124931406, 0124938343
7. F.Ş.Ruhid Hüseynov – 0124349301, 0505357898
8. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

1 nüsxə 1 aylığı 13.20 AZN

6 aylıq 79.20 AZN

1 illik 158.40 AZN

Diqqətlə
oxuyun:

Yaşıl çayla

bağlı daha bir sirr ortaya çıxdı!

Yaşıl çayın istehlakı ürək-damar xəstəliklərindən qorunmağa kömək edir. Bunu Çin alimlərinin araşdırması sübut edib. SİA bu barədə rus mətbuatına istinad edir. Yeddi illik araşdırmada xərçəng, infarkt və ya insult keçirmiş yüz mindən çox insan iştirak edib.

Bildirilib ki, dünyada ölümün əsas səbəblərindən biri məhz ürək-damar xəstəlikləridir. Beləliklə də, yaşıl çay faktiki olaraq ömrü uzadır.

ailələrin üzərinə öhdəlik düşür. Bundan əlavə, risk qrupunda olan, məsələn, ürək çatışmazlığı, şəkərli

diabet, immun sistemi çatışmazlığı, xroniki ağciyər xəstəliyi olan uşaqlar dərhal qrip peyvəndi almalıdırlar.

Qrip mövsümünün başlamasına 15 gün qalmış qripə qarşı peyvəndin alınması daha faydalıdır.

- “Influenza” virusunun müalicəsində nələrə diqqət etmək lazımdır?

- Virus xəstəliklərinin müalicəsi əsasən simptomatik təyin edilir. Hərərət salıcı dərmanlar, bol maye qəbulu tövsiyə olunur. Ancaq risk qrupundakı uşaqlar və risk qrupunda olmayıb, amma xəstəliyin daha ağır seyrinin görüldüyü xəstələrdə qrip virusuna təsir edən dərmanların istifadəsi lazımdır. Unutmamalıyıq ki, antibiotik hərərət salıcı deyil. Antibiotik bakterial infeksiya varsa və təyinat göstəriş varsa, qəbul olunmalıdır. Bu cür vəziyyətlərdə mütləq həkimə müraciət edilməlidir və müalicə yalnız mütəxəssis tövsiyəsi ilə aparılmalıdır.

Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev

Ünvanımız:
**Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.**

Şəhadətnamə: № 022492
http://www.ses-news.az
http://www.sesqazeti.az
E-mail: ses@sia.az

“ƏLİNCƏ” AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ
CƏMİYYƏTİNİN ORQANI.

QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR

Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

**Qəzet bazar və
bazar ertəsinə
başqa hər gün
nəşr olunur**

Tiraj: 4600